

Účetnictví II

Pohledávky a krátkodobé závazky

Obsah:

- účtování přijatých a vystavených faktur
- účtování směnek a směnečných úvěrů
- účtování zálohových plateb včetně DPH
- účtování mezd a souvisejících plateb
- zúčtování daní a dotací
- pohledávky a závazky vůči společníkům
- jiné pohledávky a závazky
- časové rozlišení

Pohledávky a závazky z obchodního styku

- Pohledávky z obchodního styku vznikají při prodeji výstupů (výrobky, zboží, služby) z výrobního procesu (**skupina 31**)
- Závazky z obchodního styku vznikají při nákupu vstupů (materiál, DM, spotřebované služby) do výrobního procesu (**skupina 32**)
- Pro vykázání v rozvaze je rozhodující **zbytková doba splatnosti** k okamžiku sestavení účetní závěrky

Pohledávky z obchodního styku

311 – Odběratelé (Pohledávky z obchodních vztahů)

312 – Směnky k inkasu

313 – Pohledávky za eskontované cenné papíry

314 – Poskytnuté zálohy a závdavky – dlouhodobé a krátkodobé

315 – Ostatní pohledávky

Prvotní a následné ocenění pohledávek

Aktivum	Hodnota při pořízení	Hodnota k rozvahovému dni
Pohledávky	jmenovitá hodnota nebo pořizovací cena	nižší z hodnot (jmenovitá hodnota a pořizovací cena vs. tržní cena), nebo reálná hodnota (derivátové kontrakty a pohledávky zajištěné deriváty)

Vedlejší pořizovací náklady

- provize
- odměny právníkům
- náklady na znalecké ocenění nakupovaných pohledávek

Pohledávky z obchodních vztahů

- Účtuje se o pohledávkách za odběrateli
- Účtuje se na základě **vystavených faktur**
- AE je možné vést podle jednotlivých odběratelů, měny, doby splatnosti (krátkodobé x dlouhodobé)
- Je nutné vést oddělenou evidenci pohledávek po lhůtě splatnosti
- Úhrada zpravidla na bankovní účet

Okamžik uskutečnění účetního případu

den, ve kterém dojde ke splnění:

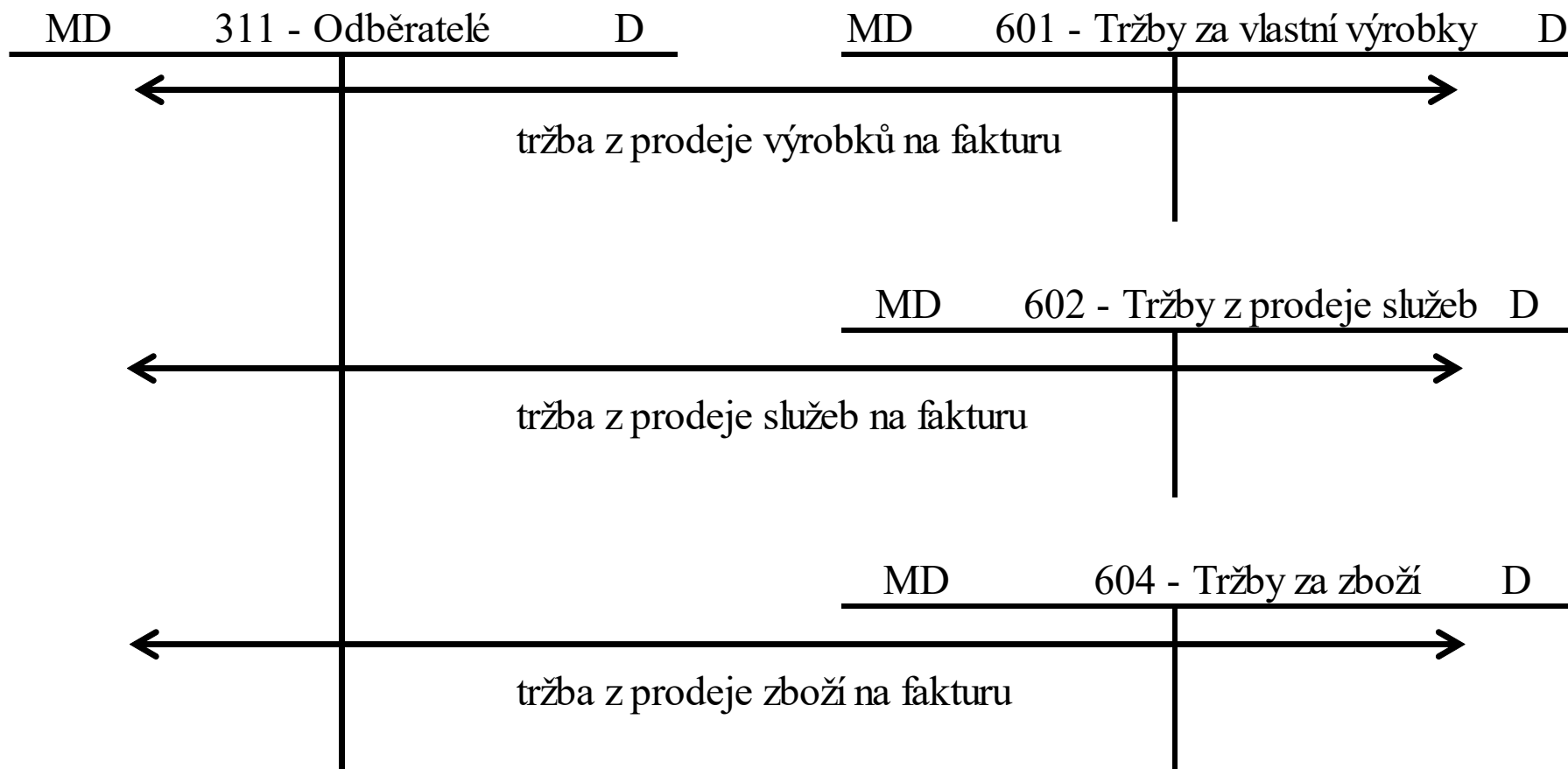
- dodávky, platbě závazku, inkasu pohledávky, postoupení pohledávky, vkladu pohledávky,
- poskytnutí či přijetí zálohy, převzetí dluhu, zjištění manka, schodku, přebytku či škody,
- pohybu majetku uvnitř účetní jednotky a k dalším skutečnostem vyplývajícím ze zákona, vyhlášky, Českých účetních standardů pro podnikatele a ze zvláštních právních předpisů nebo z vnitřních poměrů účetní jednotky, které jsou předmětem účetnictví a které v účetní jednotce nastaly, popřípadě účetní jednotka má k dispozici potřebné doklady tyto skutečnosti dokumentující

Okamžik uskutečnění účetního případu

Pro potřeby oceňování pohledávek a závazků vyjádřených v cizí měně ke dni jejich vzniku lze za okamžik uskutečnění účetního případu považovat“

- u dodavatele den vystavení faktury nebo obdobného dokladu
- u odběratele den přijetí faktury nebo obdobného dokladu.

Účtování pohledávek

Závazky z obchodního styku

321 – Dodavatelé (Dluhy z obchodních vztahů)

322 – Směnky k úhradě

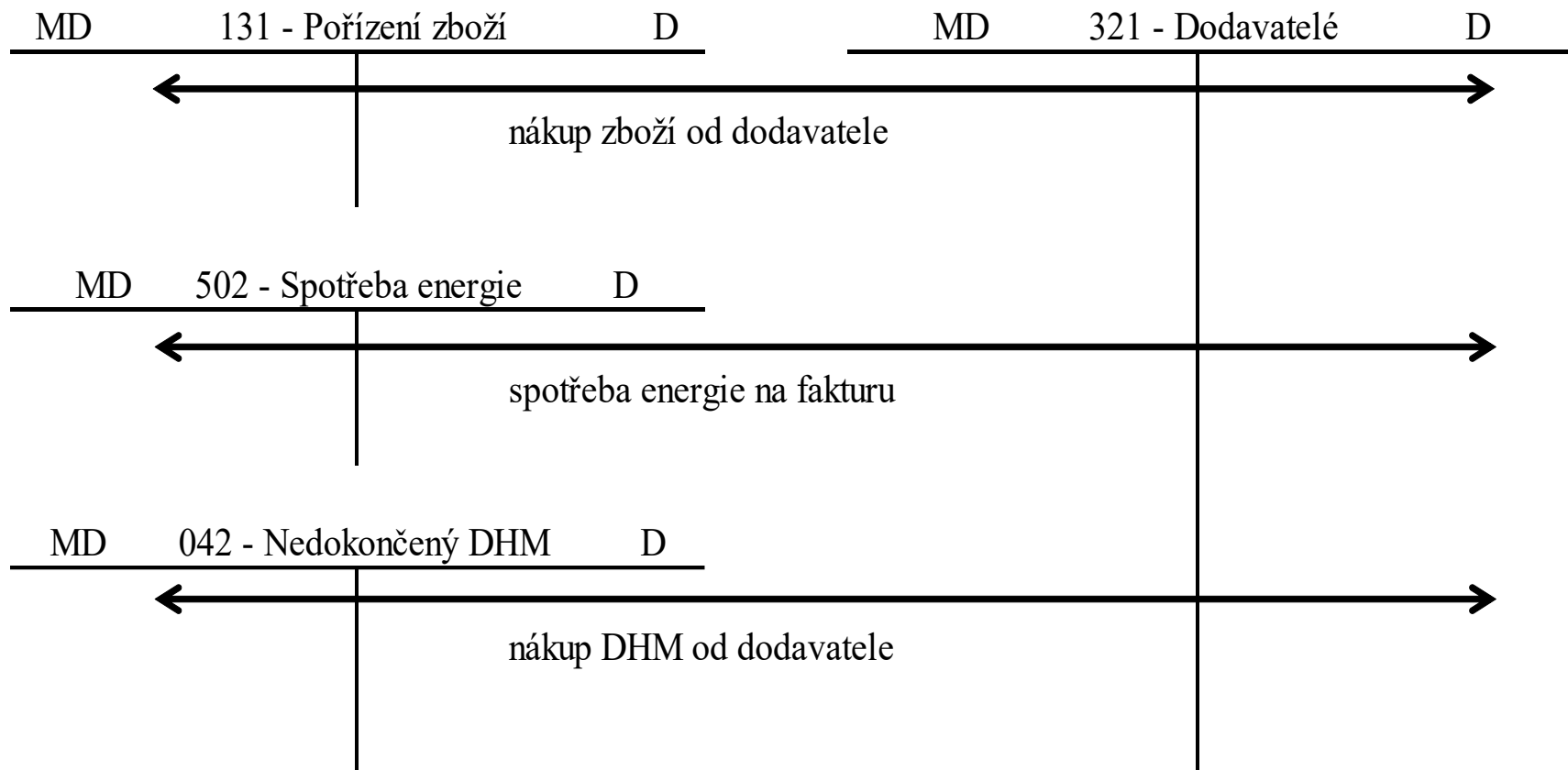
324 – Přijaté provozní zálohy a závdavky

325 – Ostatní dluhy

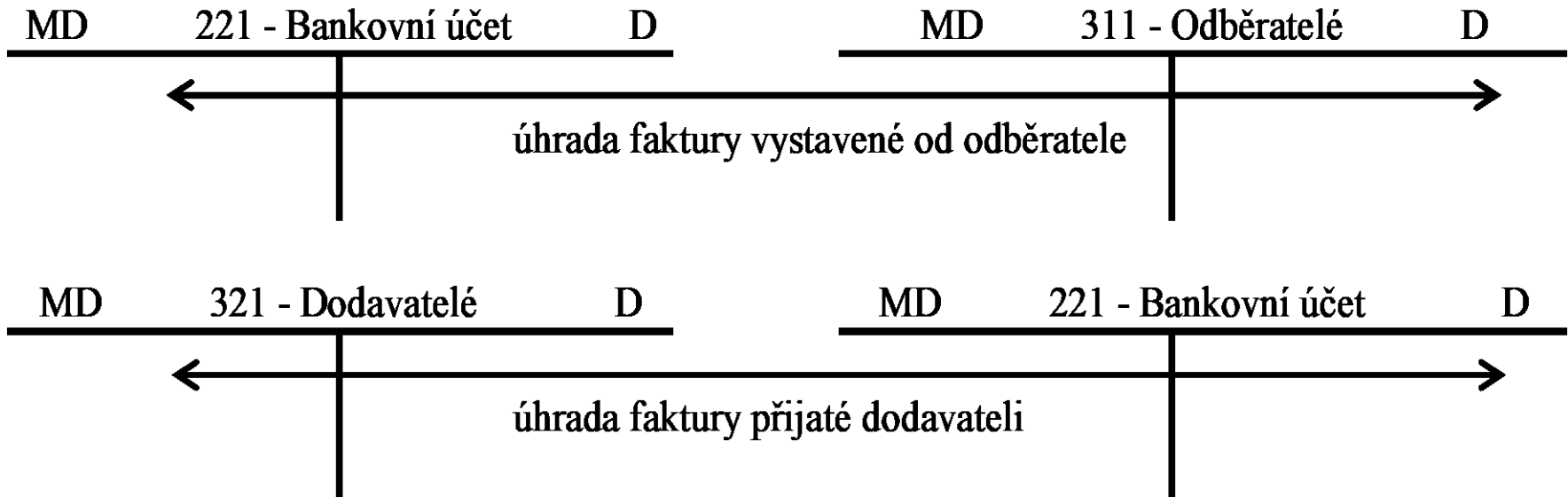
Závazky z obchodních vztahů

- Účtuje se o závazcích vůči dodavateli
- Jedná se o prodej na **obchodní úvěr**
- Účtuje se na základě **přijatých faktur**
- AE je možné vést podle jednotlivých dodavatelů, měny
- Je nutné vést oddělenou evidenci závazků po lhůtě splatnosti
- Úhrada zpravidla z bankovního účtu

Účtování závazků

Úhrada pohledávek a závazků

Účtování zálohových plateb

Účetní metoda – DPH snižující zálohu			Dodavatel – uskutečňuje plnění		Odběratel – přijímá plnění	
Poř.	Popis případu	Částka	MD	D	MD	D
1	Přijetí zálohy (včetně DPH)	120 000	221	324	314	221
2	DPH 20 % ze zálohy	20 000	324	343	343	314
3a	Nedojde-li k uskutečnění plnění: • vrácení zálohy • oprava DPH (dobropis)	120 000 20 000	324 343	221 324	221 314	314 343
3b	Dojde-li k uskutečnění plnění: • celkem bez daně • započtení zálohy • DPH ke dni plnění	300 000 100 000 40 000	311 324 311	602 311 343	518 321 343	321 314 321
4	Doplatek za zdanitelné plnění	240 000	221	311	321	221

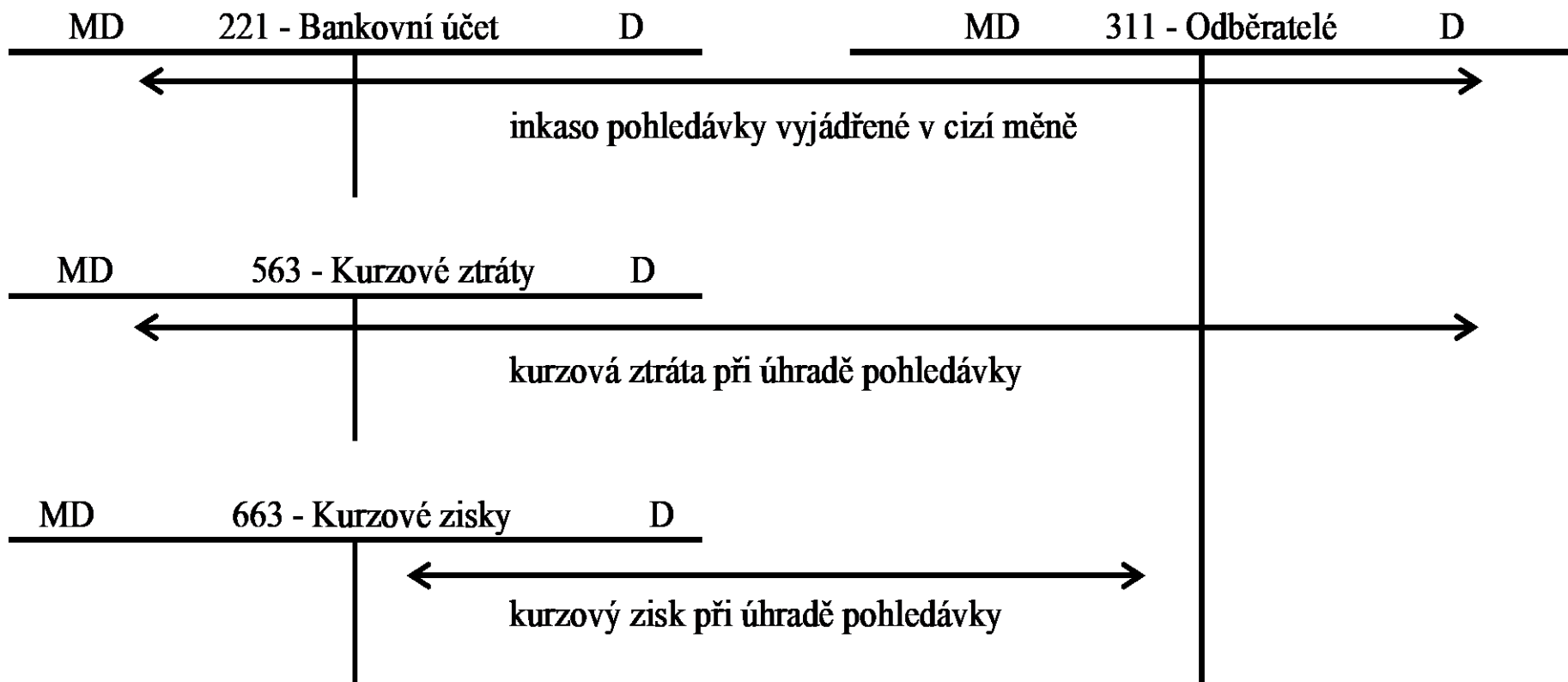
Zdroj: DĚRGEL, Daně v účetnictví a v daních. *Účetnictví*, 2012, roč. 60, č. 1, s. 2-10. ISSN 0139-5661.

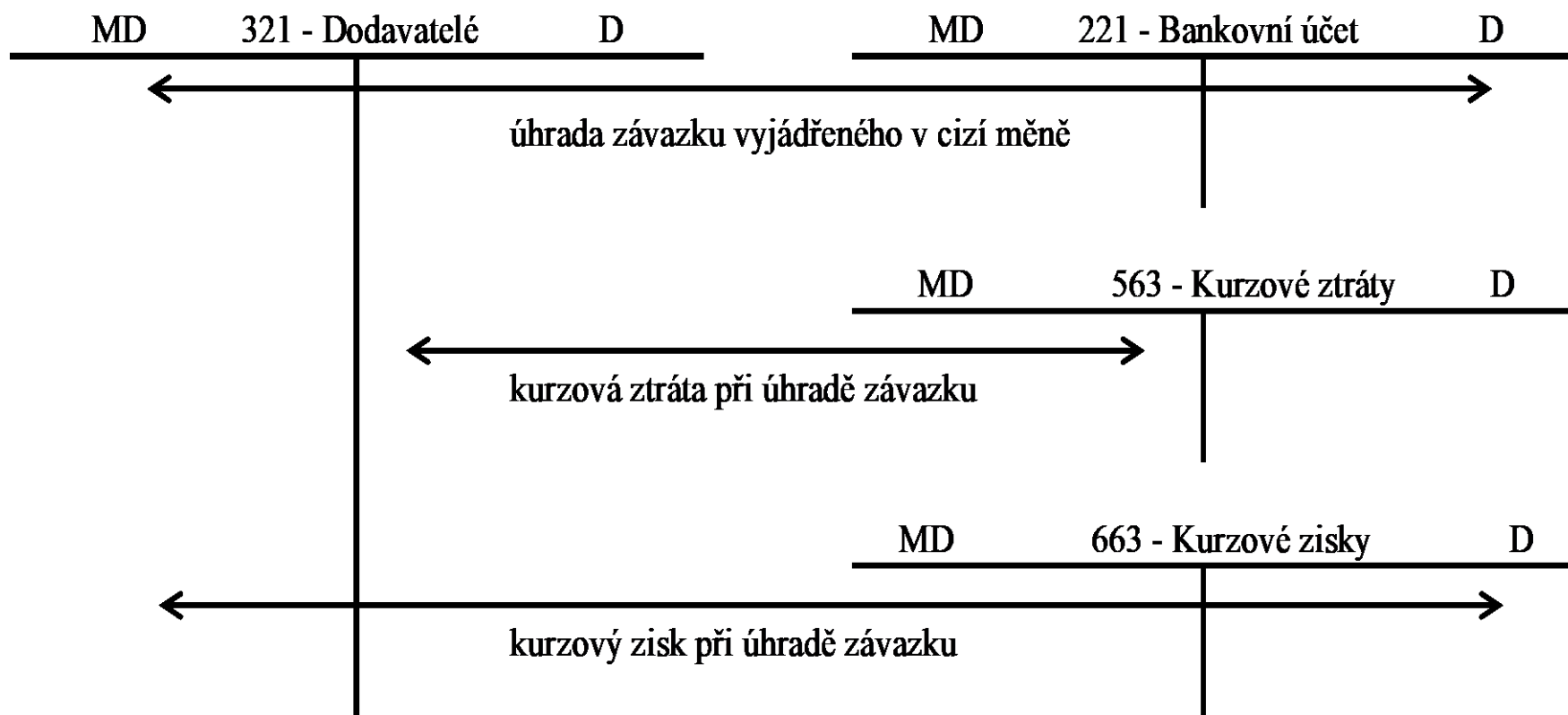
Přepočet pohledávek a závazků na cizí měnu

- Provádí se na konci účetního období
- Může vzniknout kurzový zisk či ztráta
- Kurzový zisk či ztráta může vzniknout i během účetního období při úhradě pohledávek/závazků vyjádřených v cizí měně

Přepočet pohledávek na cizí měnu

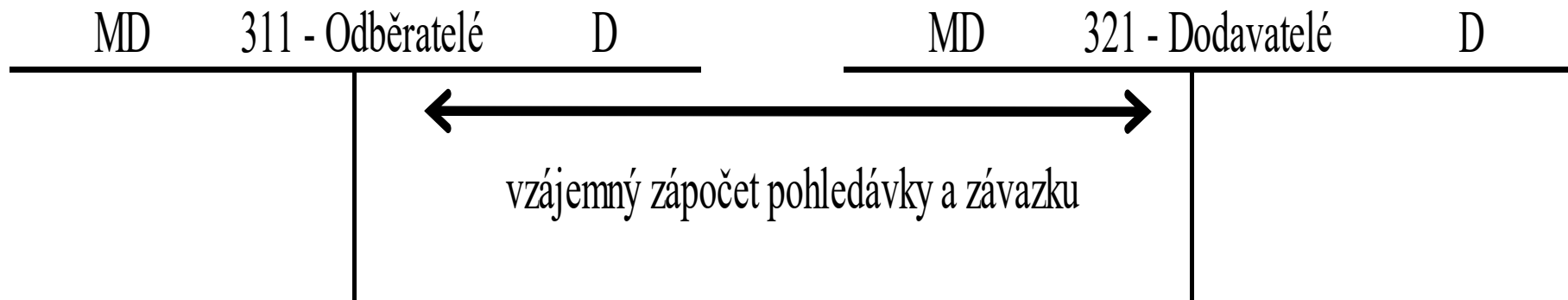

Přepočet závazků na cizí měnu

Vzájemný zápočet pohledávek a závazků

- Pokud jeden podnik má současně závazek i pohledávku vůči jinému subjektu
- Nesmí být zakázáno právními předpisy

Opravné položky k pohledávkám

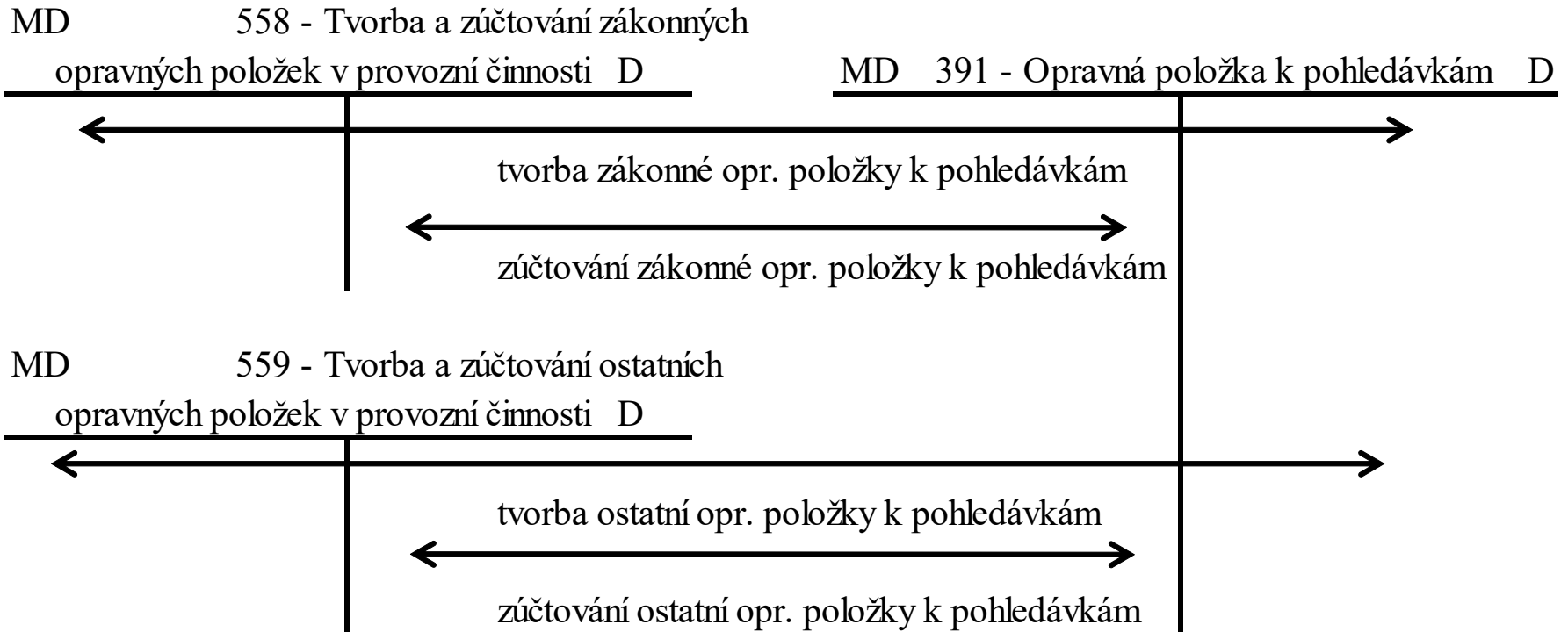
- Účtuje se v případě nepromlčených pohledávek
- Nutno rozlišovat:
 - „malé pohledávky“ (do Kč 30 000,- u jednoho subjektu, min. 12 měsíců po splatnosti) – lze tvořit opravnou položku až 100% hodnoty
 - „velké pohledávky“ – neplatí výše uvedené limity – opravná položka ve výši:
 - 50% - uplynulo 18 měsíců od splatnosti
 - 100% - uplynulo 30 měsíců od splatnosti

Opravné položky k pohledávkám (2)

- Pohledávky nabyté postoupením s hodnotou nad Kč 200 000,- pokud se poplatník řádně účastní:
 - rozhodčího řízení
 - soudního řízení
 - správního řízení

Opravné položky k pohledávkám (3)

Opravné položky k pohledávkám (4)

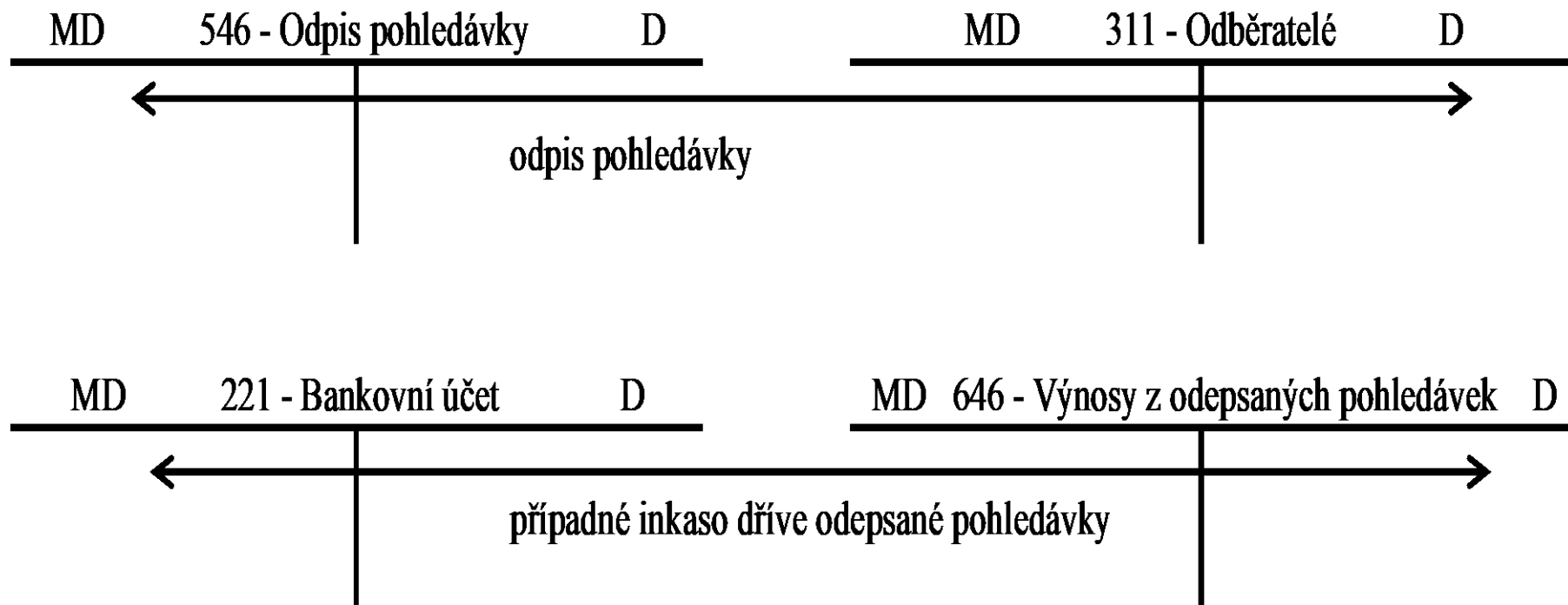
	AKTIVA	řádek	Běžné účetní období			Minulé úč.
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
C.	Oběžná aktiva (ř. 32 + 39 + 48 + 58)	031	0	0	0	0
C. II.	Dlouhodobé pohledávky (ř. 40 až 47)	039	0	0	0	0
C. II. 1	Pohledávky z obchodních vztahů	040	0	0	0	0
2	Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	041	0	0	0	0
3	Pohledávky - podstatný vliv	042	0	0	0	0
4	Pohledávky za společníky	043	0	0	0	0
5	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	044	0	0	0	0
6	Dohadné účty aktivní	045	0	0	0	0
7	Jiné pohledávky	046	0	0	0	0
8	Odložená daňová pohledávka	047	0	0	0	0
C. III.	Krátkodobé pohledávky (ř. 49 až 57)	048	0	0	0	0
C. III. 1	Pohledávky z obchodních vztahů	049	0	0	0	0
2	Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	050	0	0	0	0
3	Pohledávky - podstatný vliv	051	0	0	0	0
4	Pohledávky za společníky	052	0	0	0	0
5	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	053	0	0	0	0
6	Stát - daňové pohledávky	054	0	0	0	0
7	Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	0	0	0	0
8	Dohadné účty aktivní	056	0	0	0	0
9	Jiné pohledávky	057	0	0	0	0

Odpis pohledávek

- Promlčené pohledávky
- Pohledávky za dlužníkem, u něhož zrušil soud konkurz pro nedostatek majetku
- Pohledávky za dlužníkem v úpadku
- Pohledávky za dlužníkem, na jehož majetek je uplatňována veřejná dražba
- Pohledávky za dlužníkem, jehož majetek je postižen exekucí
- Pohledávky za dlužníkem, FO, který zemřel a nemá dědice
- Pohledávky za PO, která zanikla bez právního nástupce

Odpis pohledávek (2)

Účtování směnek

- **Směnka** – cenný papír představující závazek výstavce/směnečníka k úhradě částky uvedené na směnce směnečnému věřiteli uvedenému na směnce v určitý čas
- Z důvodu odložení splatnosti původní pohledávky/závazku jsou se směnkou spojeny úrokové náklady/výnosy (**hodnota směnky se zvyšuje o alikvotní úrokový náklad/výnos**)
- **Směnky k inkasu** – představují pohledávku za odběratelem/směnečným dlužníkem
- **Směnky k úhradě** – představují závazek vůči dodatevili/směnečnému ručiteli

Druhy směnky

- **Vlastní směnka** – obsahuje bezpodmínečný písemný slib výstavce uhradit v daném čase určitou částku majiteli směnky ve sjednaném místě
- **Cizí směnka** – obsahuje bezpodmínečný písemný příkaz výstavce směnky směnečníkovi zaplatit v daném čase určitou částku majiteli směnky – směnečník musí cizí směnku akceptovat
- **Směnka cizí na vlastní řad** – výstavce je zároveň osobou, které má být placeno
- **Zastřená vlastní směnka** – výstavce a směnečník je tatáž osoba

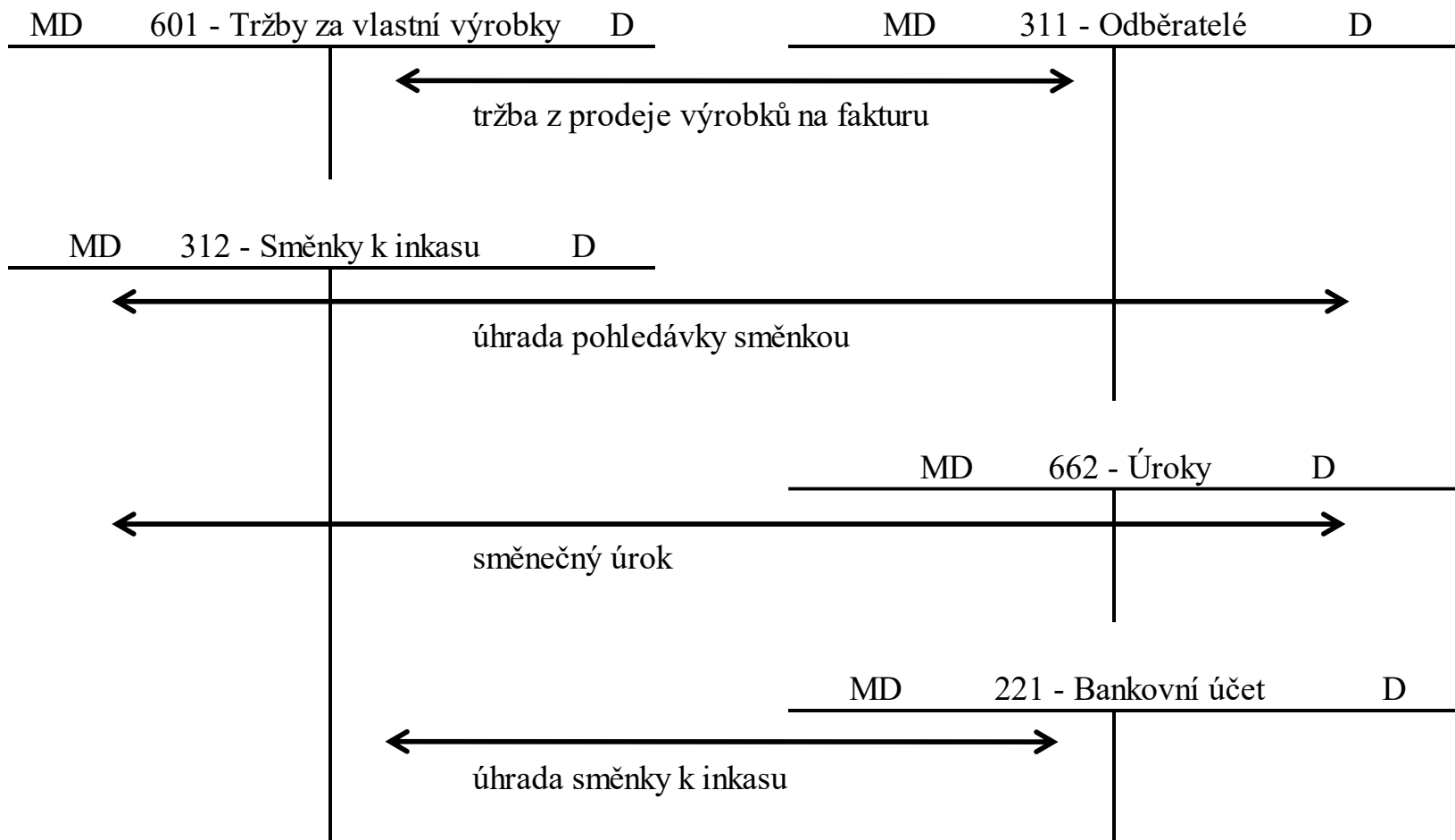
Funkce směnky

- **Platební funkce** – slouží k úhradě existujícího dluhu
- **Zajišťovací funkce** – slouží jako záruka pro věřitele při případném nezaplacení faktury ze strany odběratele
- **Úvěrová funkce** – možnost získání hotovosti prostřednictvím předání směnky k eskontu bance

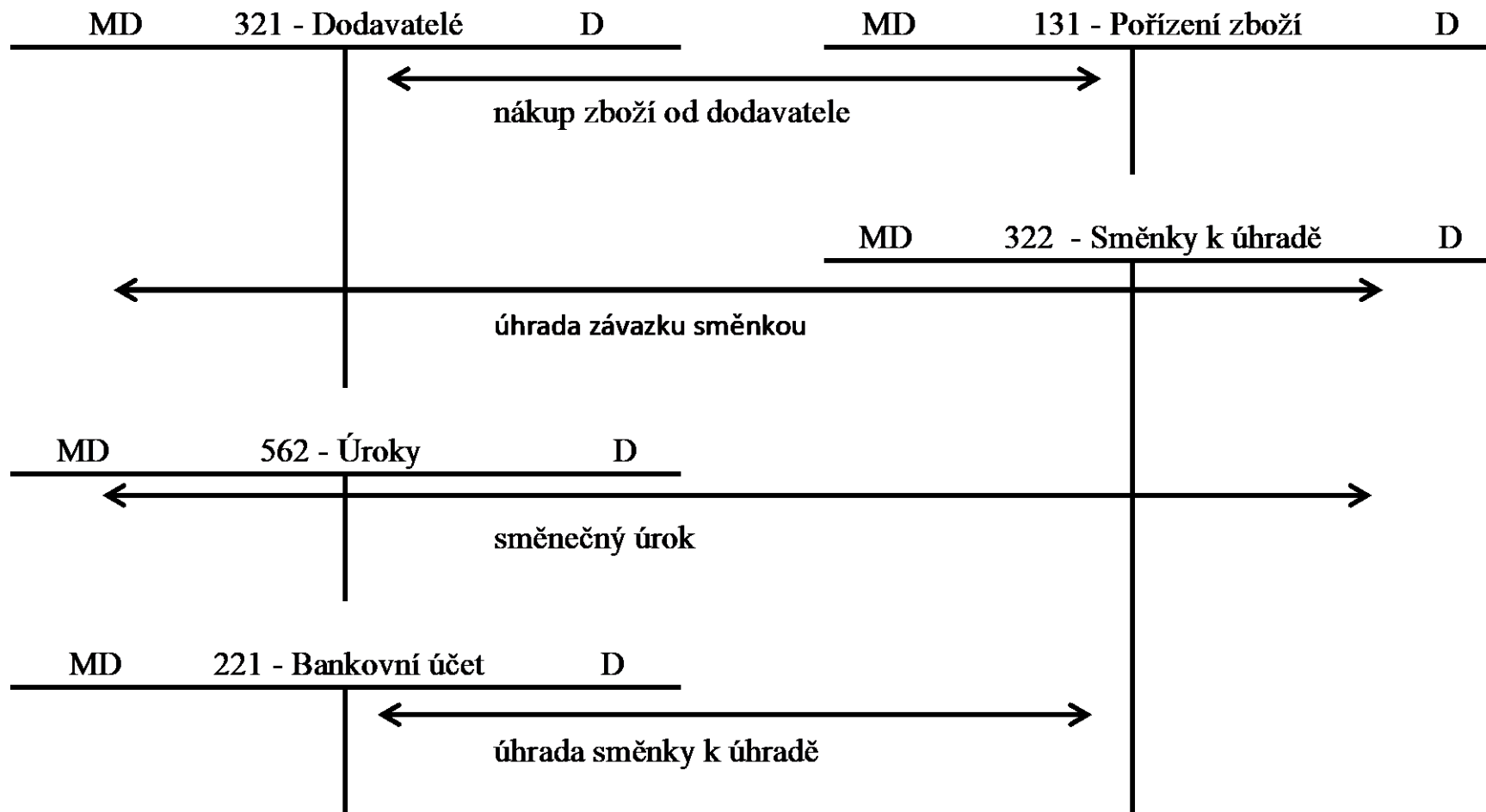
Náležitosti směňky

- Označení směňky v textu listiny v daném jazyce
- Bezpodmínečný příkaz/slib zaplatit určitou peněžitou částku
- Jméno směnečníka – kdo má platit
- Údaj o splatnosti – přesně, při předložení apod.
- Údaj o místě splatnosti
- Jméno směnečného věřitele – komu má být placeno
- Datum a místo vystavení směňky
- Podpis výstavce

Směnky k inkasu

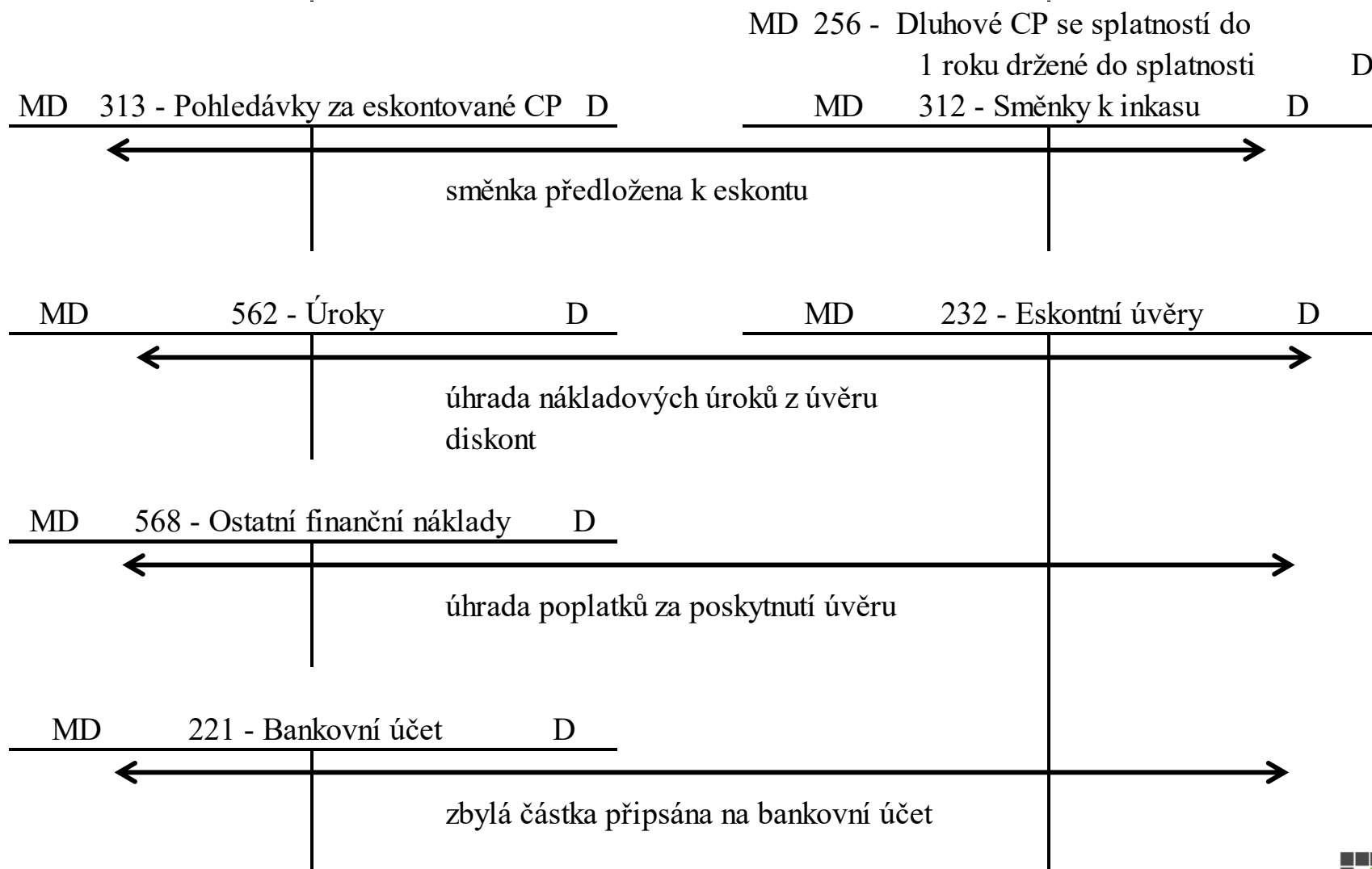
Směnky k úhradě

Krátkodobé směnečné úvěry

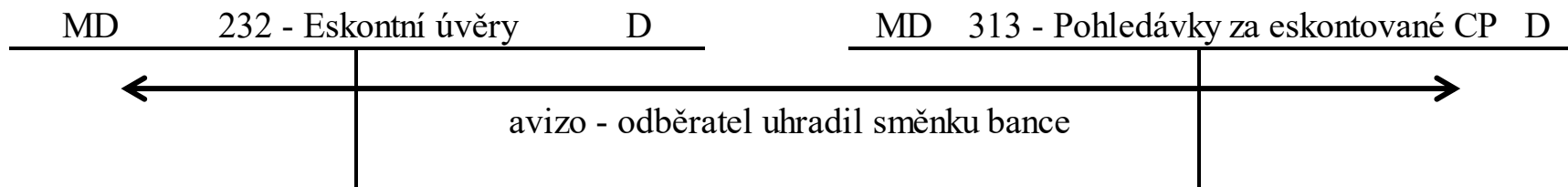
- Slouží k překlenutí krátkodobého nedostatku peněžních prostředků
- Směnka k inkasu je před datem její splatnosti předložena bance k eskontu
- Za poskytnutí úvěru platí účetní jednotka úroky = finanční náklad

Krátkodobé směnečné úvěry (2)

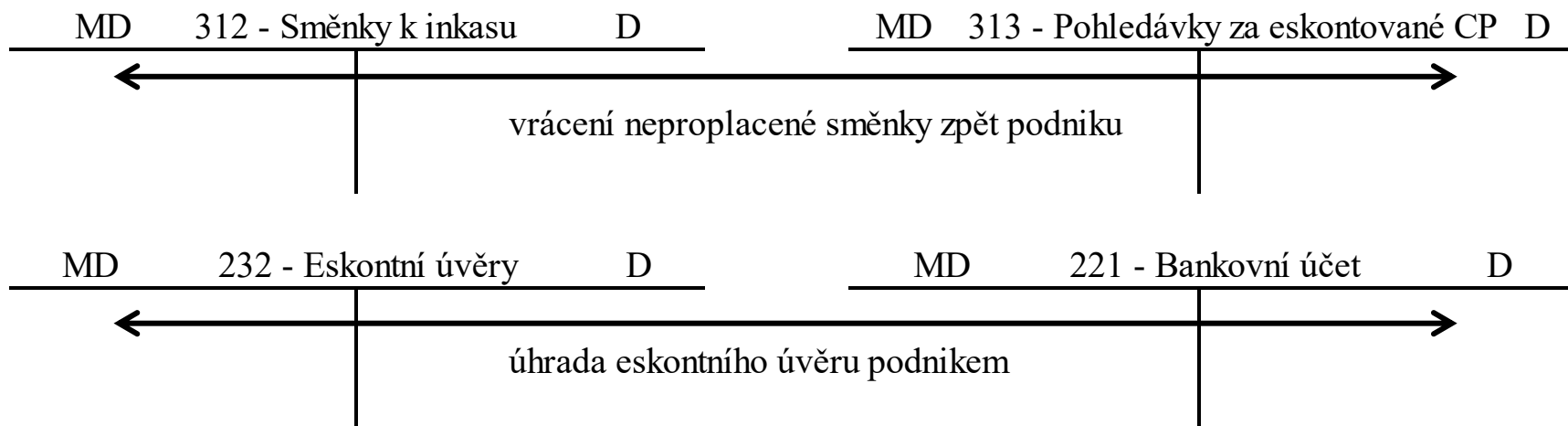
Krátkodobé směnečné úvěry (3)

a) Odběratel uhradil směnku bance

b) Odběratel neuhradil směnku bance

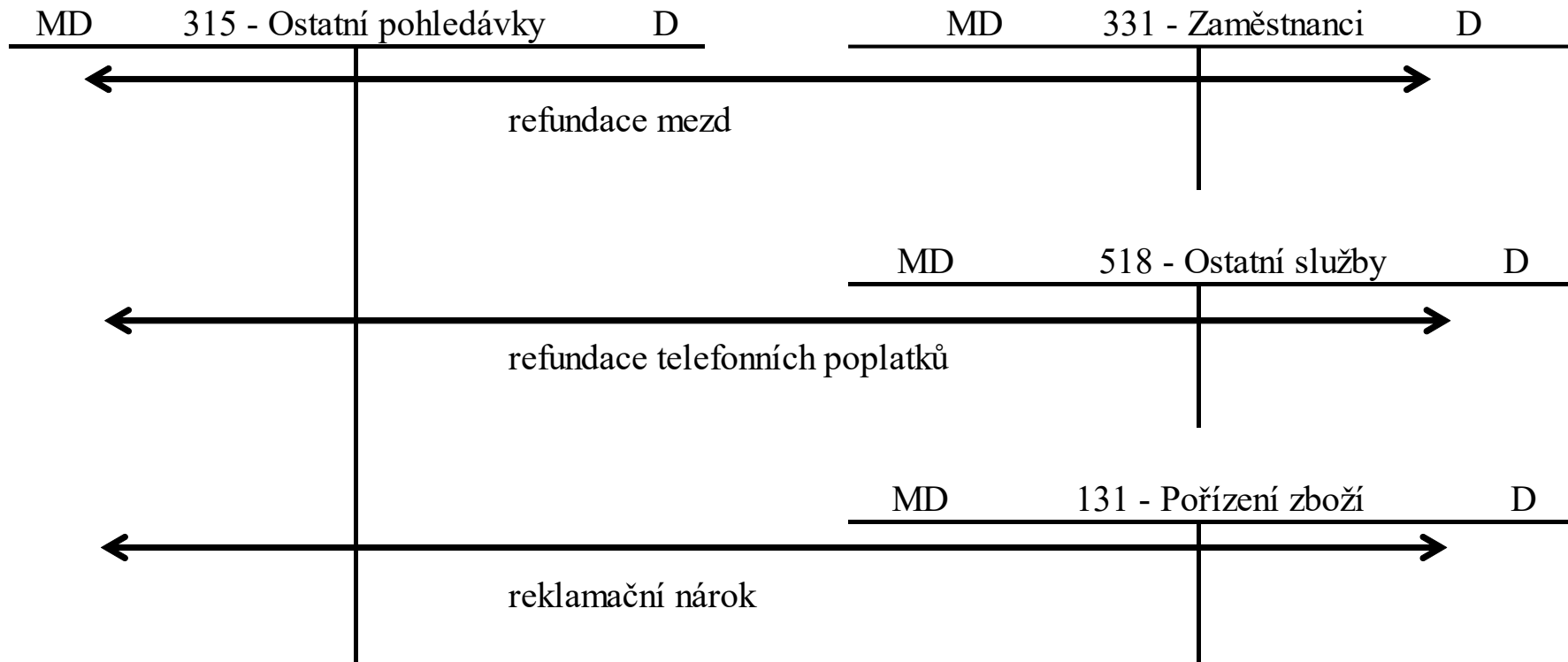
MD 256 - Dluhové CP se splatností do
1 roku držené do splatnosti D

Ostatní pohledávky

- Používá se pro transakce související např. s účtováním:
 - reklamačních nároků
 - refundací mezd od jiných účetních jednotek za půjčené pracovníky
 - refundací jiných nákladů spotřebovaných jinými účetními jednotkami (hovorné apod.)
 - nároků na přiznané náhrady soudních poplatků od jiných podniků
 - nárok na záruční paušál

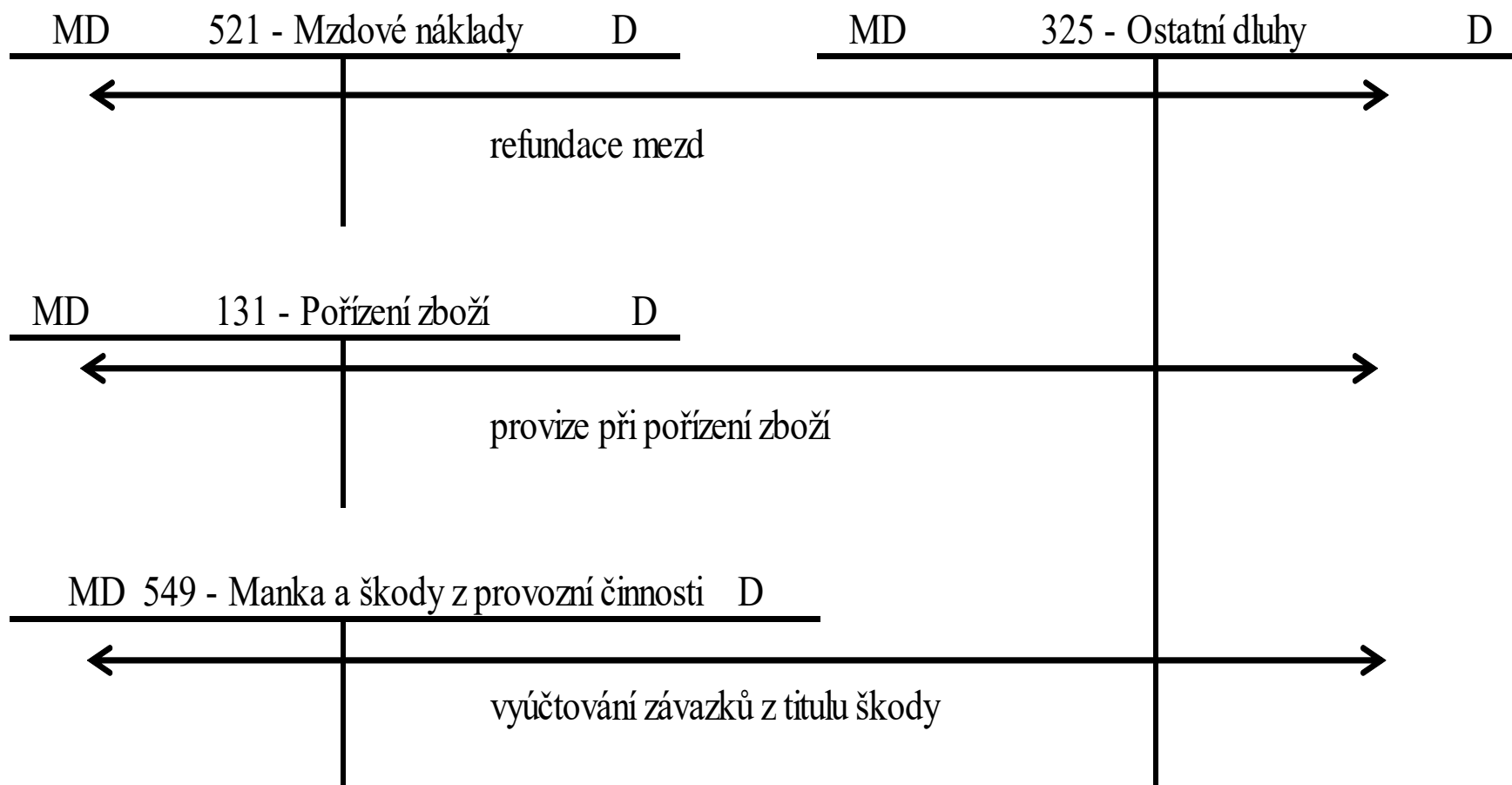
Ostatní pohledávky - účtování

Ostatní dluhy

- Používá se pro transakce související např. s účtováním:
 - provizí při pořízení majetku
 - závazků z titulu refundace mezd
 - refundací nákladů spotřebovaných podnikem placených jiným účetním jednotkám (hovorné apod.)

Ostatní dluhy - účtování

Zúčtování mezd

- Účetnictví by mělo zachytit operace týkající se:
 - Hrubých mezd zaměstnanců
 - Odvodů sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění
 - Odvodu srážkové daně
 - Jiných srážek ze mzdy
- Poklady poskytuje **zúčtovací a výplatní listina** či **mzdové listy jednotlivých zaměstnanců**

Výpočet hrubé mzdy

Základní mzda (úkolová x časová x měsíční plat)

+ náhrady mzdy (práce přesčas, ve svátek, v noci či ve ztížených pracovních podmínkách)

+ příplatky, prémie, odměny, podíly na zisku

= Hrubá mzda

Výpočet čisté mzdy

Hrubá mzda

- + příjmy vyňaté a osvobozené
- sociální zabezpečení a zdravotní pojištění sražené zaměstnanci
- záloha na daň z příjmů po slevách

Čistá mzda

- vyplacené zálohy na mzdu

Doplatek mzdy

Sazby pojistného

- **Veřejné zdravotní pojištění – 13,5%**
 - Zaměstnanec – 4,5 %
 - Zaměstnavatel – 9 %
- **Sociální zabezpečení – 31,9 %**
 - Zaměstnanec - 7,1 %
 - Nemocenské – 0,6 %
 - Důchodové – 6,5 %
 - Státní politika zaměstnanosti – 0 %
 - Zaměstnavatel - 24,8 %
 - Nemocenské – 2,1 %
 - Důchodové – 21,5 % (zvýšení hasič záchranář + 3%)
 - Státní politika zaměstnanosti – 1,2 %

Účast na pojištění nezakládá

- Dohoda o provedení práce
(do 10 000,- Kč/měsíc)
- Dohoda o pracovní činnosti
(do 3 499,- Kč/měsíc)
- „Zaměstnání malého rozsahu“
(do 3 500,- Kč/měsíc)
- Příjmy osvobozené či vyňaté z předmětu daně
(ZDP)

Výpočet základu daně

Příjmy ze závislé činnosti (a funkční požitky)

Dílčí daňový základ příjmů ze závislé činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti

- Výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů (skutečné x paušál)

+ Dílčí daňový základ příjmů ze samostatné činnosti

Příjmy z kapitálového majetku (mimo samostatné ZD)

+ Dílčí daňový základ příjmů z kapitálového majetku

Příjmy z nájmu

- Výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů (skutečné x paušál)

+ Dílčí daňový základ příjmů z nájmu

Ostatní příjmy

- Výdaje na dosažení příjmu (podle druhu)

+ Dílčí daňový základ ostatní příjmy

= ZÁKLAD DANĚ

Výpočet daňové povinnosti (2)

Základ daně

- Nezdánitelné části ZD
- Položky odčitatelné od základu daně

= **Upravený základ daně**

(zaokrouhлено na 100 dolů)

* Sazba daně (§ 16)

= **Daň**

- Slevy na dani

= **Daňová povinnost**

- Zálohy na daň

=> + **Daňový nedoplatek**

- **Daňový přeplatek**

Slevy na dani – obecné (§35ba)

- **30 840,-** na poplatníka
- **24 840,-** na manžel(ku) pečující o dítě do 3 let, nemá-li vlastní příjem vyšší než 68 000,- Kč, ZTP/P - dvojnásobek
- **2 520,-** částečný invalidní důchod
- **5 040,-** plný invalidní důchod
- **16 140,-** držitel průkazu ZTP/P
- **15 204,-** na vyživované 1. dítě
- **22 320,-** na vyživované 2. dítě
- **27 840,-** na vyživované 3. a každé další dítě !

Daňový bonus! (dítě ZTP/P – dvojnásobek)

pro uplatnění slevy min. roční příjem 1 13 400,-

Zálohy na daň zaměstnanec - měsíční

Příjmy ze závislé činnosti (a funkční požitky)

Daňový základ (zaokrouhleno na 100 nahoru)

- Sazba daně (15%) (do 48 násobku průměrné mzdy **1 935 552,- Kč**)
- Sazba daně (23%) (nad 48 násobek průměrné mzdy)

= Daň

- Slevy na dani

- Poplatník (2570,-)
- Invalidita 1. stupně (210,-)
- Invalidita 2. stupně (420,-)
- ZTP/P (1345,-)
- Na 1. dítě (1267,-)
- Na 2. dítě (1860,-)
- Na 3. a další dítě (2320,-)

= Daňová povinnost (daňový bonus)

Účtová třída 33 Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

331 – Zaměstnanci

333 – Ostatní dluhy vůči zaměstnancům

335 – Pohledávky za zaměstnanci

336 – Zúčtování s institucemi sociálního
zabezpečení a zdravotního pojištění – AE
dle druhu pojištění, zdravotních pojišťoven

Stravné

- Dle zákona (§163 odst. 1 zákoníku práce)
- Zaokrouhluje se na celé koruny
- **Tuzemské cesty - nejméně**
 - **140 Kč**, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin, (do 166,- osvobozeno od daně z příjmu zaměstnance a sociálního a zdravotního pojištění hrazeného zaměstnavatelem 33,8%)
 - **212 Kč**, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin, (do 256,- osvobozeno od DzP zaměstnance a SP a ZP hrazeného zaměstnavatelem 33,8 %)
 - **333 Kč**, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin (do 398,- osvobozeno od DzP zaměstnance a SP a ZP hrazeného zaměstnavatelem 33,8 %).

Stravné (2)

- **Zahraníční cesty**

- max. do výše náhrad stanovených pro zaměstnance (§ 170 ZP)
- základní sazby, jestliže doba strávená mimo území České republiky trvá v kalendářním dni déle než 18 hodin
- 2/3 základní sazby, pokud tato doba trvá déle než 12 hodin, nejvýše však 18 hodin
- 1/3 základní sazby zahraničního stravného, jestliže doba strávená mimo území ČR je 12 hodin a méně, avšak alespoň 1 hodinu.
- <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-510>

Stravné - krácení

- Jestliže bylo zaměstnanci během pracovní cesty poskytnuto bezplatné jídlo, přísluší mu stravné snížené za každé bezplatné jídlo o hodnotu:
 - 70 % stravného, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
 - 35 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
 - 25 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

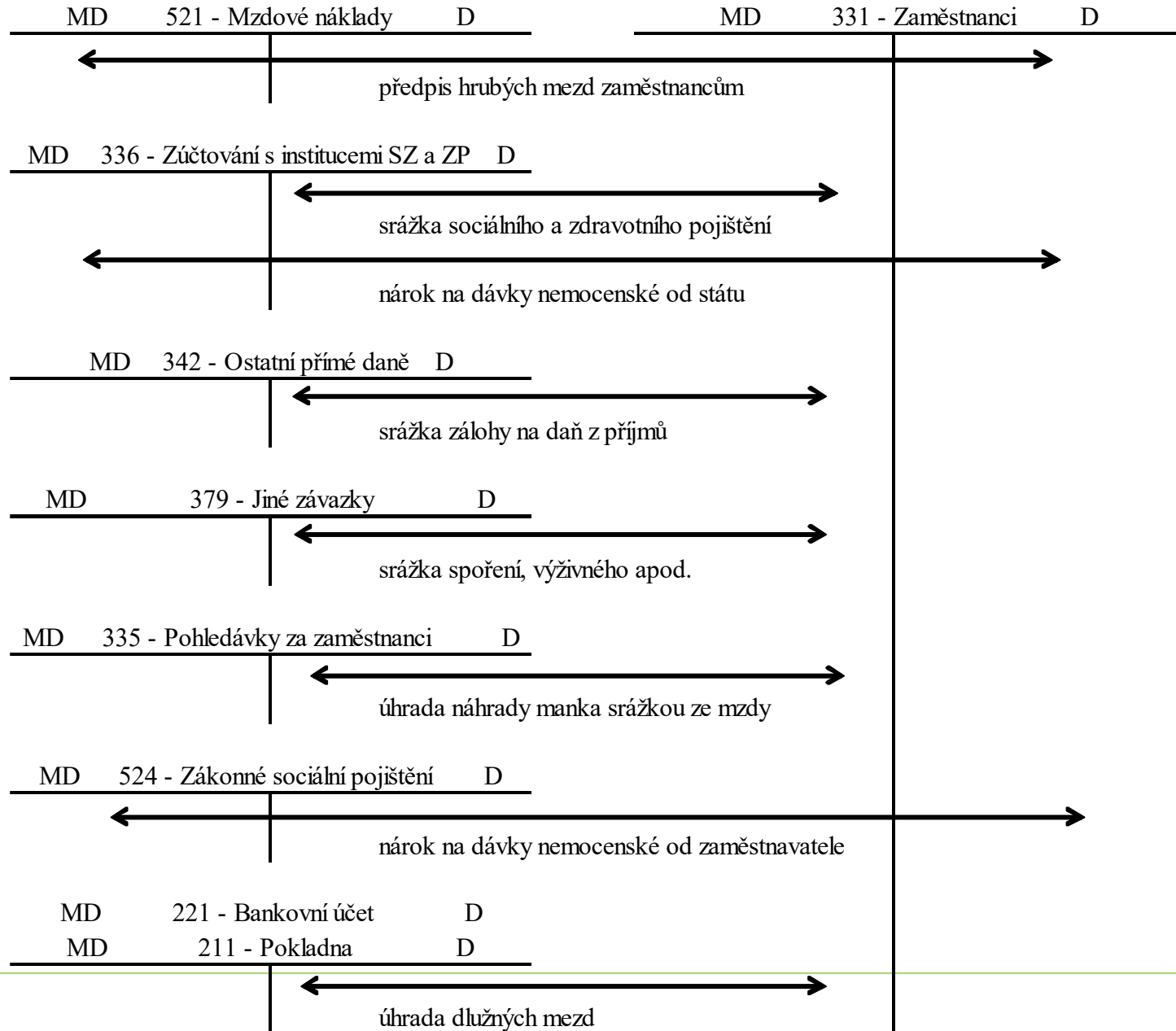
Stravné – krácení (2)

Zaměstnanec nemá nárok na stravné, pokud mu během pracovní cesty, která trvá:

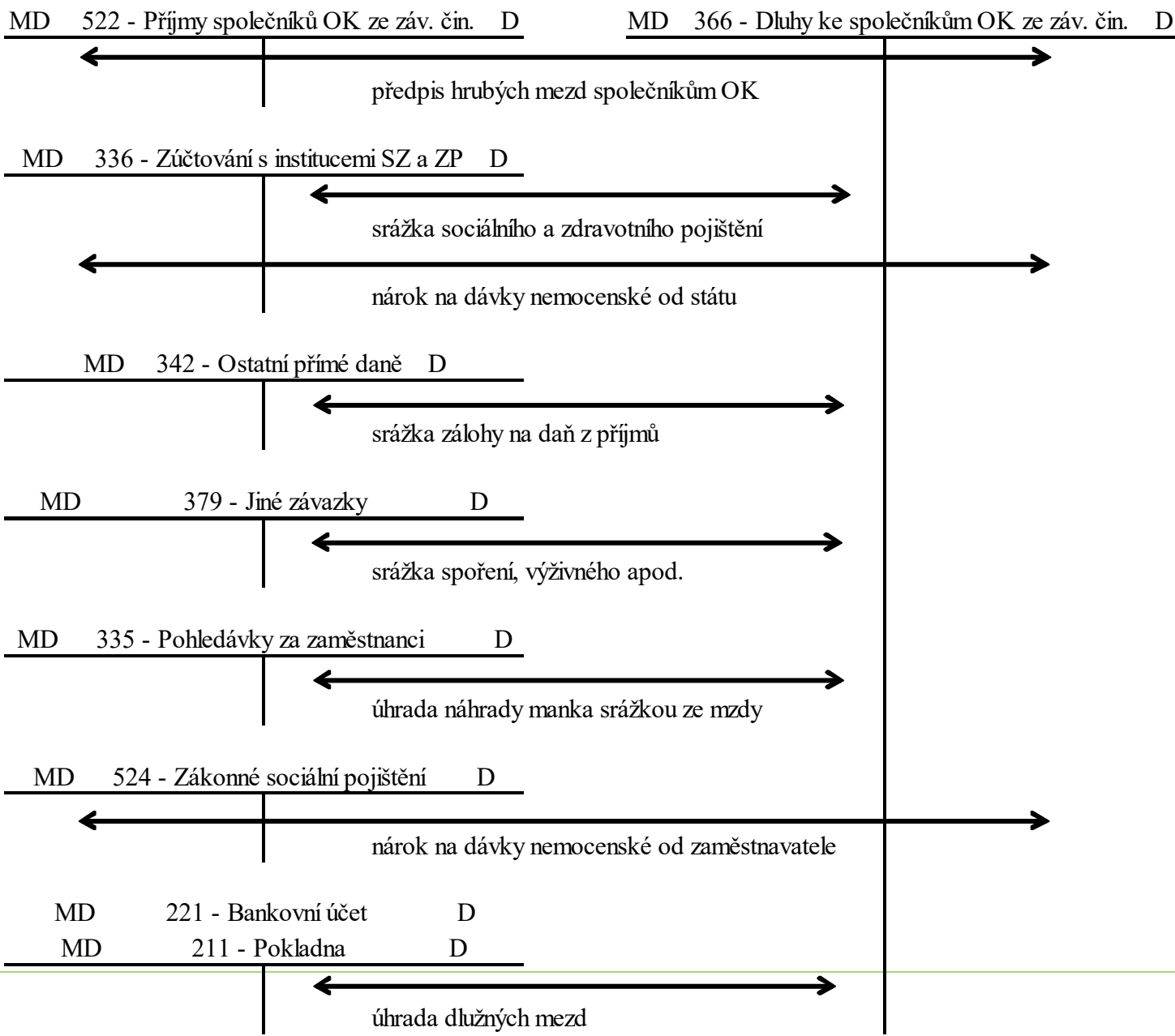
- 5 až 12 hodin, byla poskytnuta 2 bezplatná jídla,
- 12 až 18 hodin, byla poskytnuta 3 bezplatná jídla.

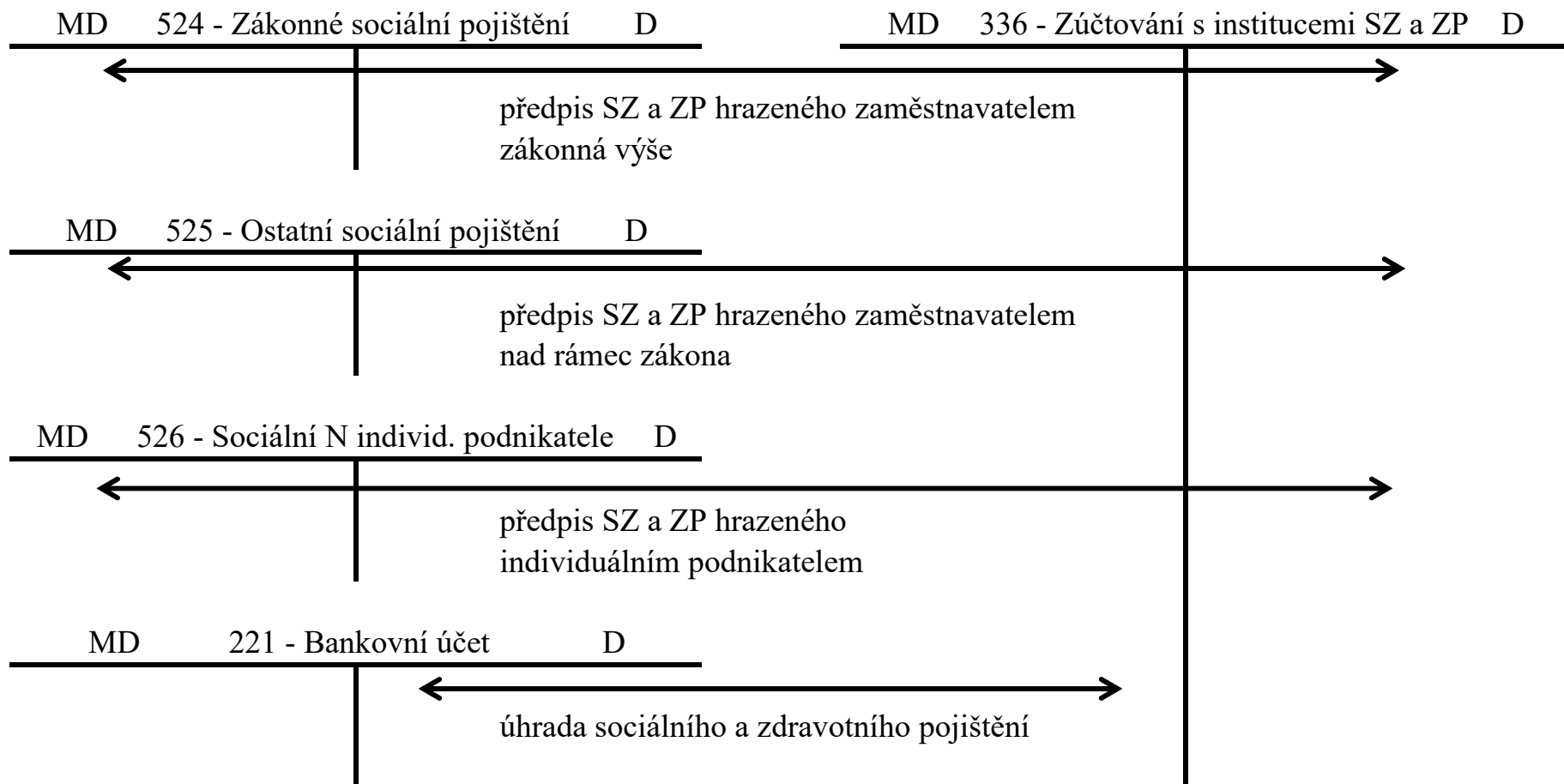
Účtování mezd a srážek - zaměstnanci

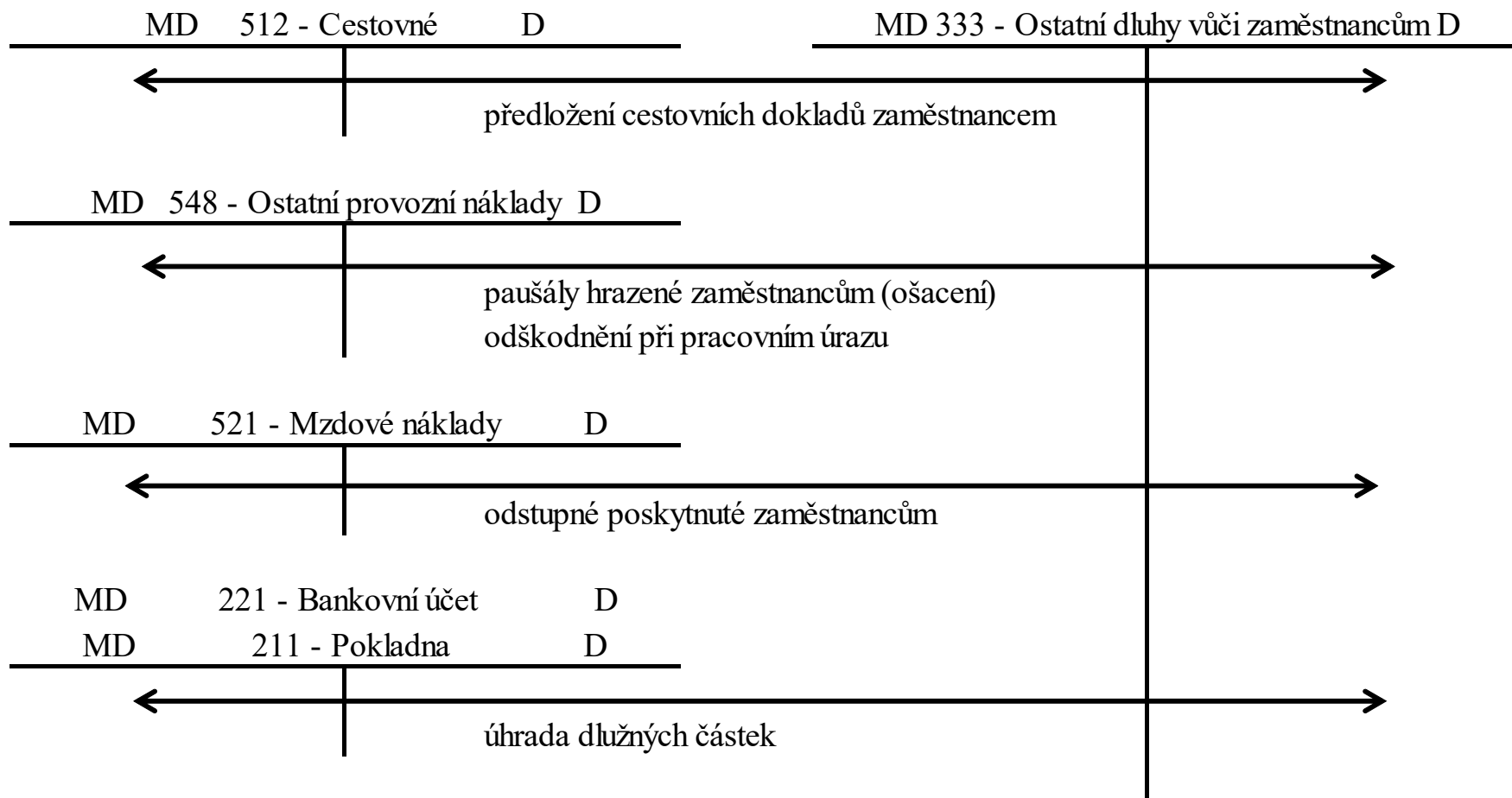
Účtování mezd a srážek - společníci

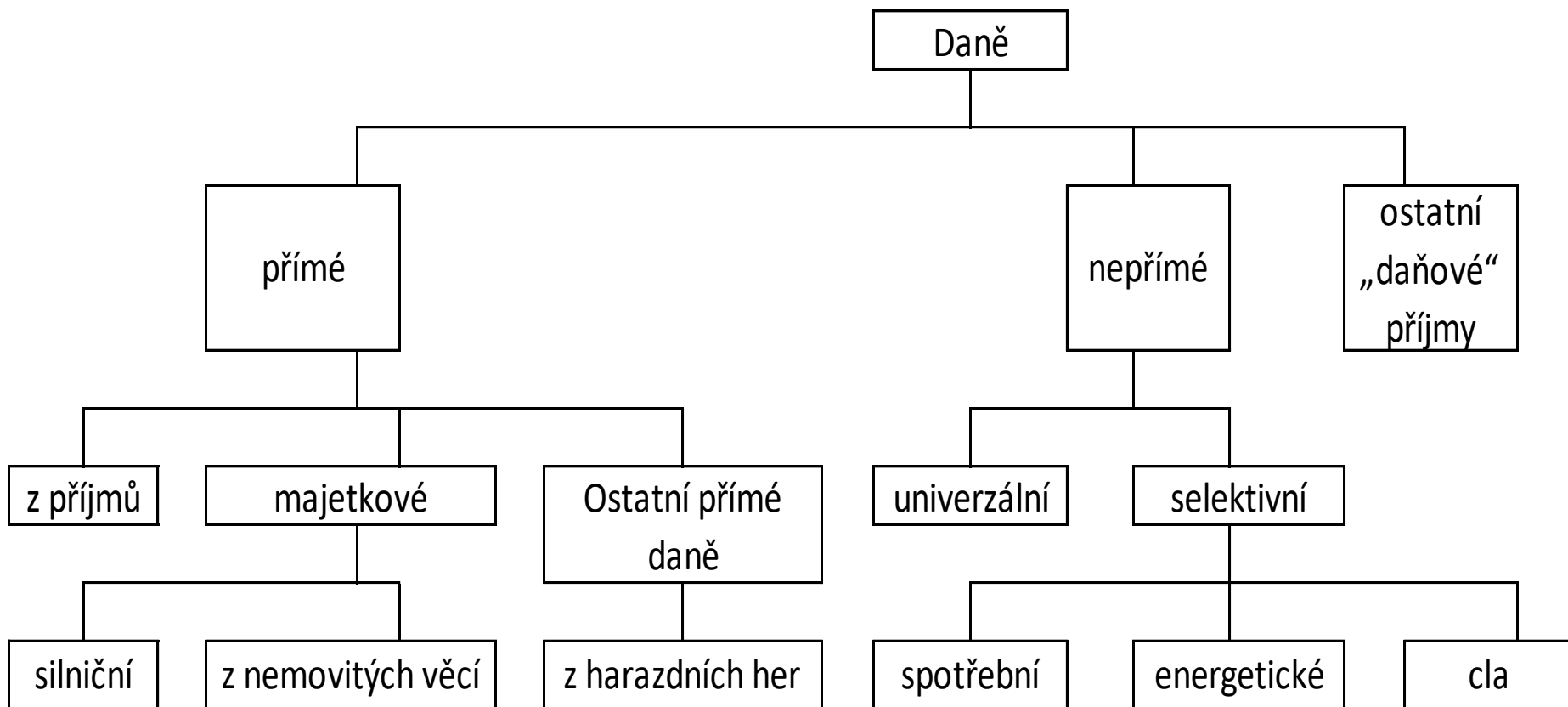
Pojistné placené zaměstnavatelem

Ostatní dluhy vůči zaměstnancům

Daňový systém ČR

Přímé daně

- **Daně z příjmu**
 - Daň z příjmu fyzických osob
 - Daň z příjmu právnických osob
 - Daň dědická a darovací (3. skupina) – zahrnuta v dani z příjmů
- **Daně majetkové**
 - Daň z nemovitých věcí (z pozemků, ze staveb a jednotek)
 - Daň silniční
- **Ostatní přímé daně**
 - Daň z hazardních her

Nepřímé daně

- **Daň z přidané hodnoty (univerzální)**
- **Daně spotřební (selektivní)**
 - Daně z uhlovodíkových paliv a maziv
 - Daně z alkoholu (daň z piva, z vína, z lihu a lihovin)
 - Daň z cigaret a tabákových výrobků
- **Energetické daně (selektivní)**
 - Daň ze zemního plynu a ostatních plynů
 - Daň z pevných paliv
 - Daň z elektřiny
- **Cla (selektivní)**

Zúčtování daní a dotací

341 – Daň z příjmů

342 – Ostatní přímé daně (viz přednáška č. 6)

343 – Daň z přidané hodnoty

345 – Ostatní daně a poplatky

346 – Dotace ze státního rozpočtu

347 – Ostatní dotace

Daň z příjmů právnických osob

- Účet 341
- Zachycují se zde platby záloh a daňová povinnost vůči finančnímu úřadu
- Slouží ke zjištění výsledné daňové povinnosti vůči finančnímu úřadu

Výpočet daňové povinnosti

- **Účetní výsledek hospodaření před zdaněním**
- - příjmy, které nejsou předmětem daně
- - osvobozené příjmy
- - příjmy nezahrnované do základu daně
- - příjmy, z nichž je daň vybírána zvláštní sazbou
- + účetní náklady, které nejsou daňově účinné
- + částky, odečtené od základu daně při nedodržení stanovených podmínek
- **= Základ daně nebo daňová ztráta**
- - Odčitatelné položky
- **= Základ daně snížený o odpočitatelné položky**
- - dary na veřejně prospěšné účely
- **= snížený základ daně** (zaokrouhlený na celé tisíce dolů)
- x sazba daně 21 % = **DAŇ**
- - slevy na dani
- - investiční pobídky
- **= Daň po slevě**

Zálohy na daň (§38a)

Poslední známá daňová povinnost - ta výše daně, která byla naposledy pravomocně vyměřena (poplatník vypočetl v DP)

Výše zálohy

0 – 30 000,- záloha = 0

30 000 –150 000,- záloha 40%, pololetně 15.6., 12.

150 001,- - záloha 25%, čtvrtletně 15.3., 6., 9., 12.

Obce a kraje zálohy neplatí

Daň splatná x odložená

Z titulu odlišného účetního a daňového pohledu vznikají rozdíly, které mají povahu **rozdílů přechodných**.

Přechodné rozdíly mohou být

- **zdanitelné**, které vyústí ve zdanitelné částky při určování základu daně budoucích období, tzn. vedou k **odloženému daňovému závazku** (například je-li účetní hodnota dlouhodobého hmotného majetku vyšší než hodnota tohoto majetku pro daňové účely),
- **odčitatelné**, které vyústí v částky, které jsou odčitatelné při určování základu daně budoucích období, tzn. vedou k **odložené daňové pohledávce** (například je-li účetní hodnota pohledávek snížena o opravné položky nižší než hodnota těchto pohledávek včetně daňově uznatelných opravných položek). – není-li pravděpodobné, že bude dosažen dostatečný základ daně, který by umožnil využití části nebo celé odložené daňové pohledávky, účetní hodnota odložené daňové pohledávky se snižuje dle velikosti dostatečného základu daně

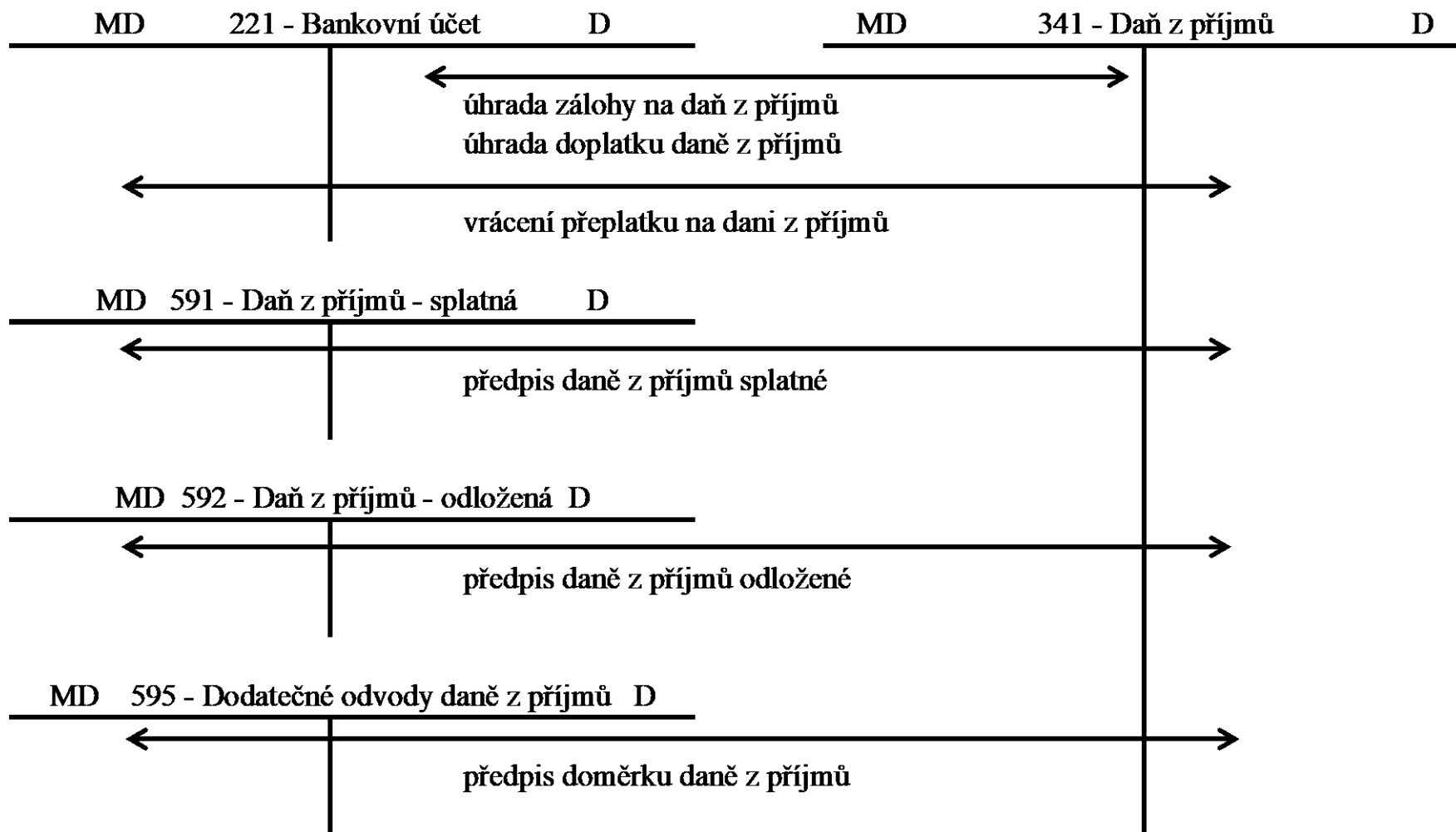
Daň splatná x odložená (2)

Odložená daň se zjišťuje ze všech přechodných rozdílů, které vznikají z rozdílného účetního a daňového pohledu na položky zachycené v účetnictví, např.

- rozdíl mezi účetní a daňovou zůstatkovou hodnotou dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku odpisovaného,
- další rozdíly, například :
 - opravné položky k zásobám,
 - opravné položky k pohledávkám,
 - rezervy tvořené nad rámec příslušných zákonů,
 - při nerealizované ztrátě z předchozích let).

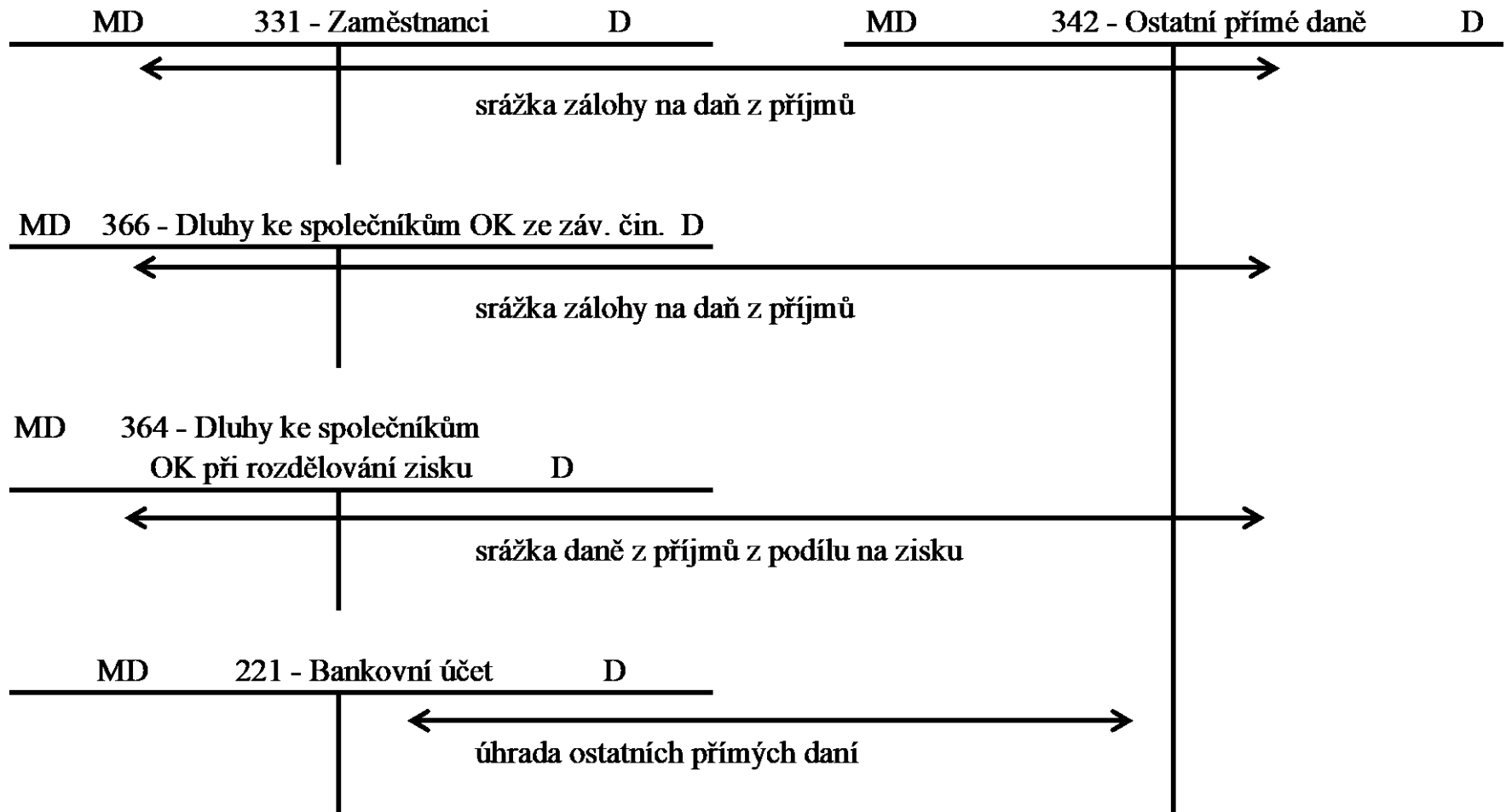
Účtování daně z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob – výsledný vztah k finančnímu úřadu

MD	341 - Daň z příjmů	D
	zálohy na daň z příjmů	vypočtená daňová povinnost
	>	
	přeplatek na dani	
	<	
	nedoplatek na dani	
	=	
	neutrální vztah k finančnímu úřadu	

Ostatní přímé daně

Charakteristika DPH

- Nepřímá daň: plátce, poplatník
- Zdaňuje se „Přidaná hodnota“
- **Přidaná hodnota**
 - částka, o kterou je v každém stupni (např. výroba, distribuce, prodej) navýšena hodnota zboží nebo služby
 - může se jednat o obchodní marži či hodnotu, o kterou ocenění výstupů převyší hodnotu spotřebovaných vstupů

Základní pojmy (2) – model přidané hodnoty základní sazba 21 %

Výrobní mezičlánek	nákupy		prodeje		daňová povinnost
	cena bez DPH	DPH	cena bez DPH	DPH	rozdíl DPH z prodeje a nákupu
Prvovýroba			25 000	5 250	5 250
Zpracování	25 000	5 250	55 000	11 550	6 300
Obchod	55 000	11 550	70 000	14 700	3 150
Celkem		16 800		31 500	14 700

Základní pojmy (3)

- **Daň na výstupu** = DPH vybraná z hodnoty výstupů (prodejů)
- **Daň na vstupu** = DPH vybraná z hodnoty vstupů (nákupů)
- **Odpočet** = upravená suma daně na vstupu
- **Daňová povinnost** = rozdíl mezi sumou daně na výstupu a odpočtem daně
 - **Vlastní daňová povinnost** = suma daně na výstupu je vyšší než odpočet daně
 - **Nadměrný odpočet** = odpočet daně je vyšší než suma daně na výstupu

Plátce DPH

1) ZE ZÁKONA

- **Místo výkonu ekonomické činnosti v ČR:**
 - obrat nad registrační limit - 2 mil. Kč
 - pořízení zboží (či služby) nad limit z jiné země (326 000,- Kč)
- **Místo výkonu ekonomické činnosti v jiné zemi:**
 - dodání služby nebo zboží s místem plnění v ČR
 - a zároveň vznik povinnosti přiznat + odvést daň

2) DOBROVOLNÝ PLÁTCE DANĚ

Plátci DPH (2)

- Překročení obratu
 - za 12 posledních po sobě jdoucích kalendářních měsíců
 - osoba povinná k dani se stane plátcem prvního dne druhého měsíce po měsíci, ve kterém překročila obrat
 - přihlášku k registraci podá místně příslušného finančnímu úřadu do 15 dnů od konce měsíce, ve kterém překročila obrat (identifikovaná osoba do 15 dnů ode den zdanitelného plnění, ze kterého musí přiznat daň)

Plátci DPH (3)

- **Obrat**

- souhrn úplat bez daně (včetně dotace k ceně) za dodání zboží a poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku
- jedná se o výnosy (vede účetnictví) či příjmy (ostatní) za uskutečnitelná zdanitelná plnění a osvobozená plnění s nárokem na odpočet a dále osvobozená plnění bez nároku na odpočet, nejsou-li doplňkovou činností
- do obratu se **nezahrnují**. úplata z prodeje hmotného majetku

Plátcí DPH (4)

- Pořízení zboží z jiného členského státu EU (více než 326 tis. Kč v kalendářním roce – limit nezahrnuje hodnotu pořízeného nového dopravního prostředku, zboží, které je předmětem SD, zboží vyňaté dle §2a odst 1.)
- Pořízení zboží z jiného členského státu EU, které podléhá spotřební dani
- Pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu EU
- Přijetí služby z jiného členského státu EU
- Osoba registrovaná k dani v jiném členském státě EU po překročení obrátu 1.140.000 Kč v případě zasílání zboží

Zdaňovací období

- Zdaňovací období = kalendářní měsíc
- Možnost volby: - plátce s obratem do 10 mil. Kč si může zvolit za zdaňovací období kalendářní čtvrtletí, pokud
 - není nespolehlivým plátcem
 - není skupinou
 - tuto volbu oznámí do 31. ledna
- Sdružení podle celkového obratu ve sdružení i mimo něj

Předmět daně

- **Dodání zboží za úplatu osobou povinnou k dani s místem plnění v tuzemsku**
- **Poskytnutí služby za úplatu s místem plnění v tuzemsku**
- **Pořízení zboží z jiného členského státu EU za úplatu**
- **Pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu EU za úplatu**
- **Dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku**

A to v rámci **ekonomické činnosti**.

- **Zdanitelná plnění** = plnění, která jsou předmětem daně, pokud nejsou **osvobozena od daně** – **plátcí vzniká povinnost přiznat a odvést daň na výstupu**

Základ daně

- Základem daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za plnění
- Základ daně zahrnuje
 - jiné daně, cla, dávky nebo poplatky
 - spotřební daň, ekologické daně
 - dotace k ceně
 - vedlejší výdaje, např. mýtné
 - při poskytnutí služby i materiál přímo související s poskytovanou službou

Osvobozená plnění

- Osvobozená plnění s nárokem na odpočet
 - plnění, u kterých se neuplatní daň na výstupu, ale zůstává zachován nárok na odpočet daně na vstupu
 - například vývoz zboží, dodání zboží do jiného členského státu.
- Osvobozená plnění bez nároku na odpočet
 - plnění, u kterých se neuplatní daň na výstupu a zároveň není nárok na odpočet daně na vstupu
 - například poštovní, rozhlasové služby, výchova a vzdělávání atd.

Nárok na odpočet daně

- Plátce **má** nárok na odpočet daně, pokud přijatá zdanitelná plnění:
 - má daňový doklad vystavený jiným plátcem
 - použije pro uskutečnění své ekonomické činnosti
 - uplatní nárok v daňovém přiznání
- Plátce **nemá** nárok na odpočet daně, pokud přijatá zdanitelná plnění použije pouze pro uskutečnění osvobozených plnění bez nároku na odpočet
- **Zákaz odpočtu** (reprezentace, osobní potřeba, osvobozená zdanitelná plnění)

Sazba daně

- Základní – 21 %
- Snížená – 12 % (stavební práce, osobní, potraviny, rostliny a semena, knihy, zdravotnické prostředky, zboží pro zrakově postižené, kojenecká výživa, hromadná doprava, rozvod tepla a chladu, léky a očkovací látky, tištěné, obrázkové knihy pro děti, dodání vody, ubytovací služby, stravovací služby (mimo nápojů), vstupné kultura a sport)

Výpočet daně

- **Daň = základ daně x koeficient**
- Cena bez daně 100.000 Kč.
- Výpočet daně zdola:
 - sazba základní $100\ 000 \times 0,21 = 21\ 000,-$ Kč
 - sazba 1.snížená $100\ 000 \times 0,12 = 12\ 000,-$ Kč
- Výpočet shora:
 - sazba základní $121,000 - (121,000/1.21) = 21,000,-$ Kč
 - sazba 1.snížená $112,000 - (112,000/1.12) = 12,000,$ Kč
 -

Zaokrouhlení daně

- Na nejbližší měnovou jednotku = na celé Kč
- Daň je rovněž možné ponechat uvedenou v haléřích

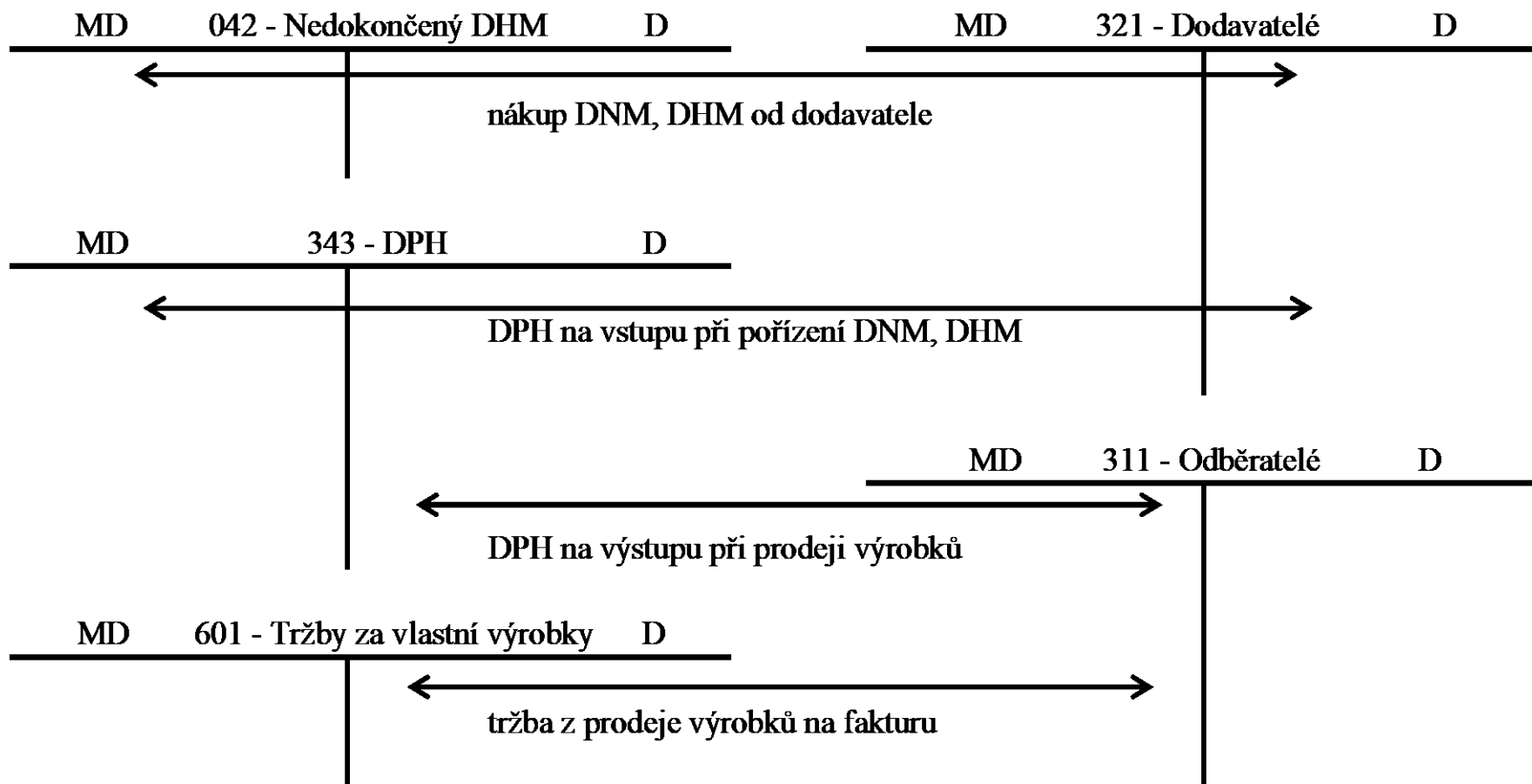
Daňové území

- Území ČR
- Území ES stanovené zvláštním předpisem ES členského státu EU
- Třetí země – mimo daňové území EU a také:
 - Kanárské ostrovy, francouzské zámořské departementy, Alandské ostrovy a britské Normanské ostrovy
 - území ostrova Helgoland, území Büsingen, Ceuta, Mililla, Livigno, Campione d'Italia a italské vnitrozemské vody jezera Lugano

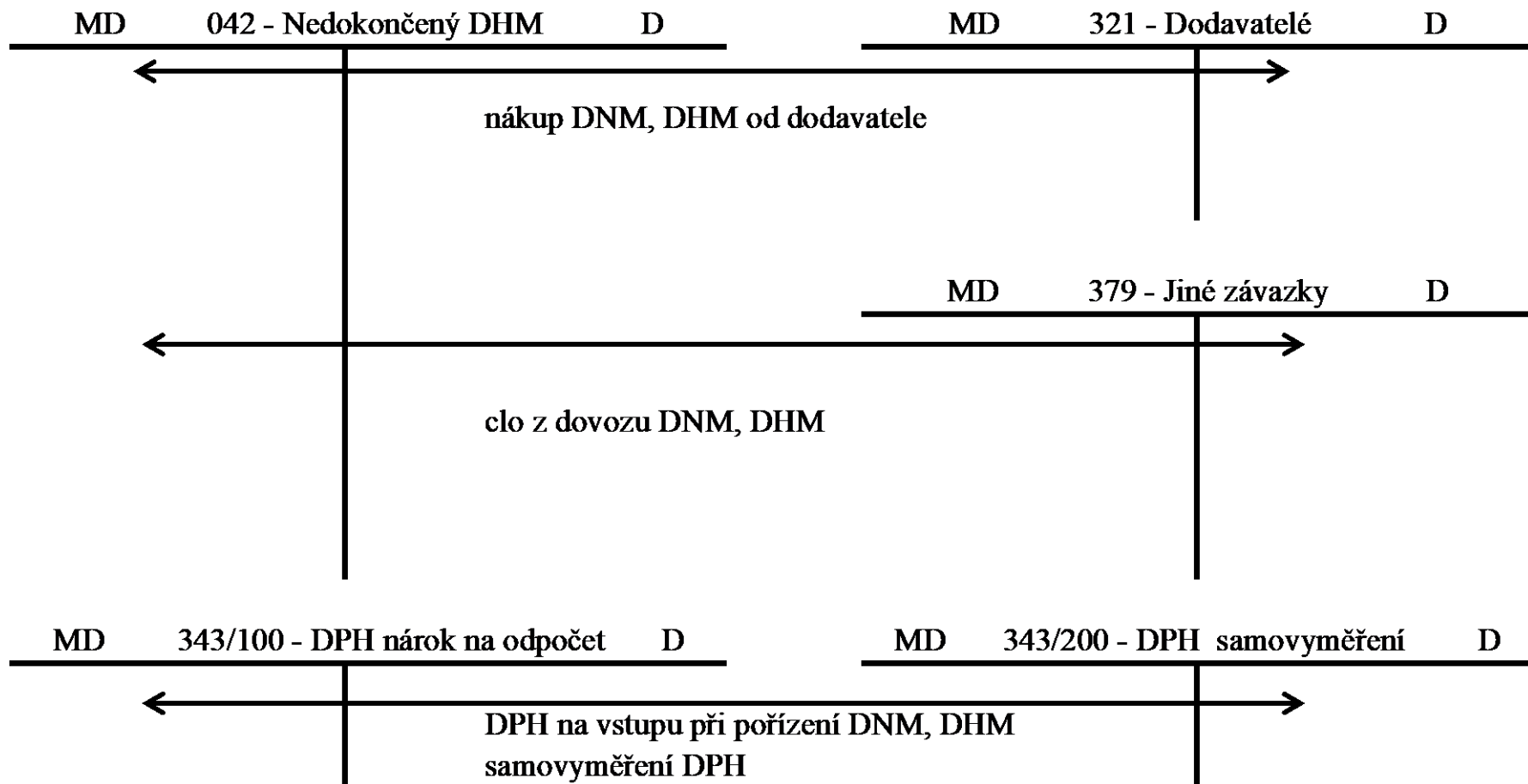
Typy daňových dokladů

- Běžný daňový doklad
- Zjednodušený daňový doklad
- Splátkový kalendář
- Platební kalendář
- Souhrnný daňový doklad
- Opravný daňový doklad
- Daňový dobropis, daňový vrubopis
- Daňový doklad při dovozu a vývozu

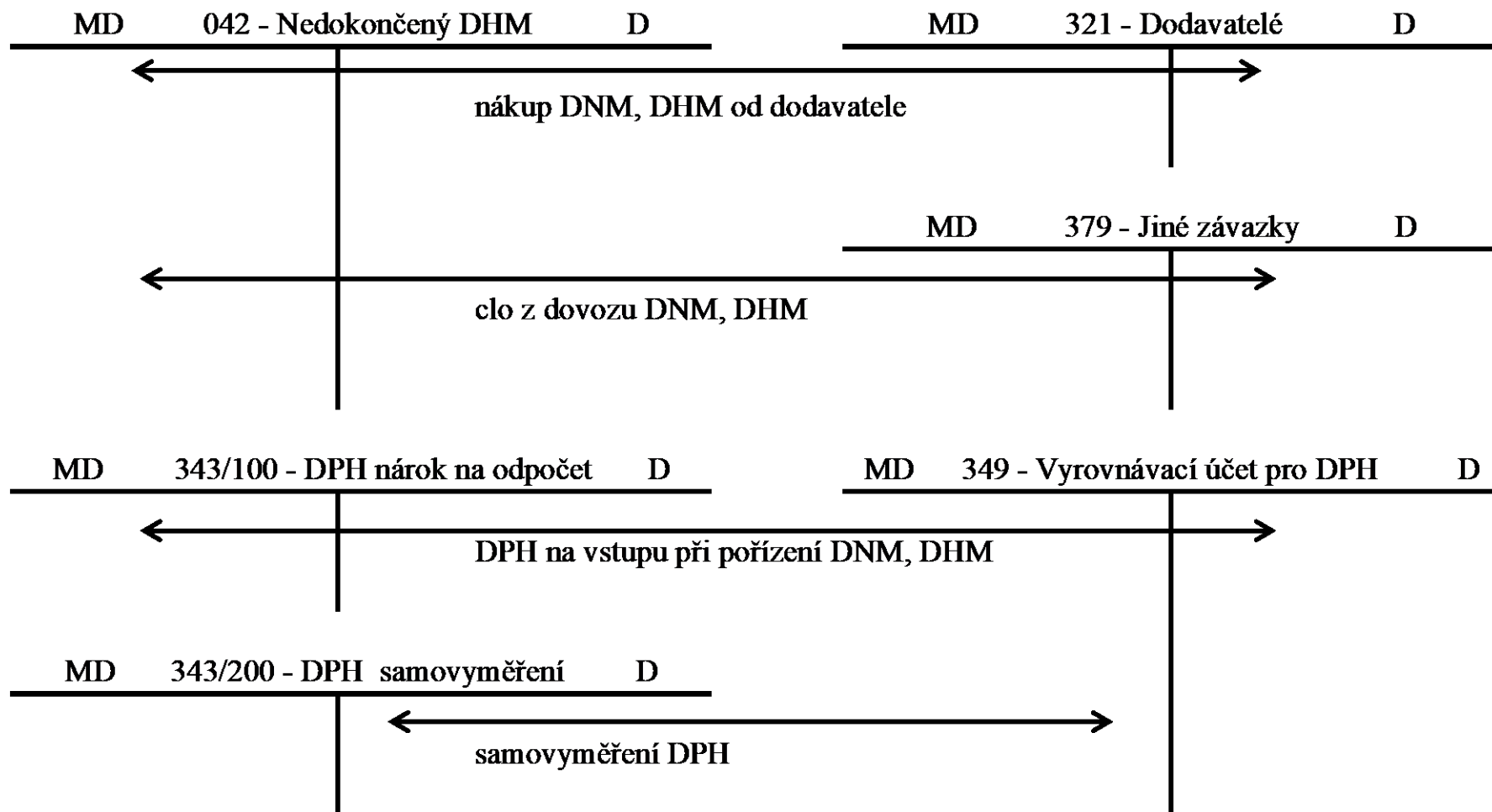
Daň z přidané hodnoty - účtování

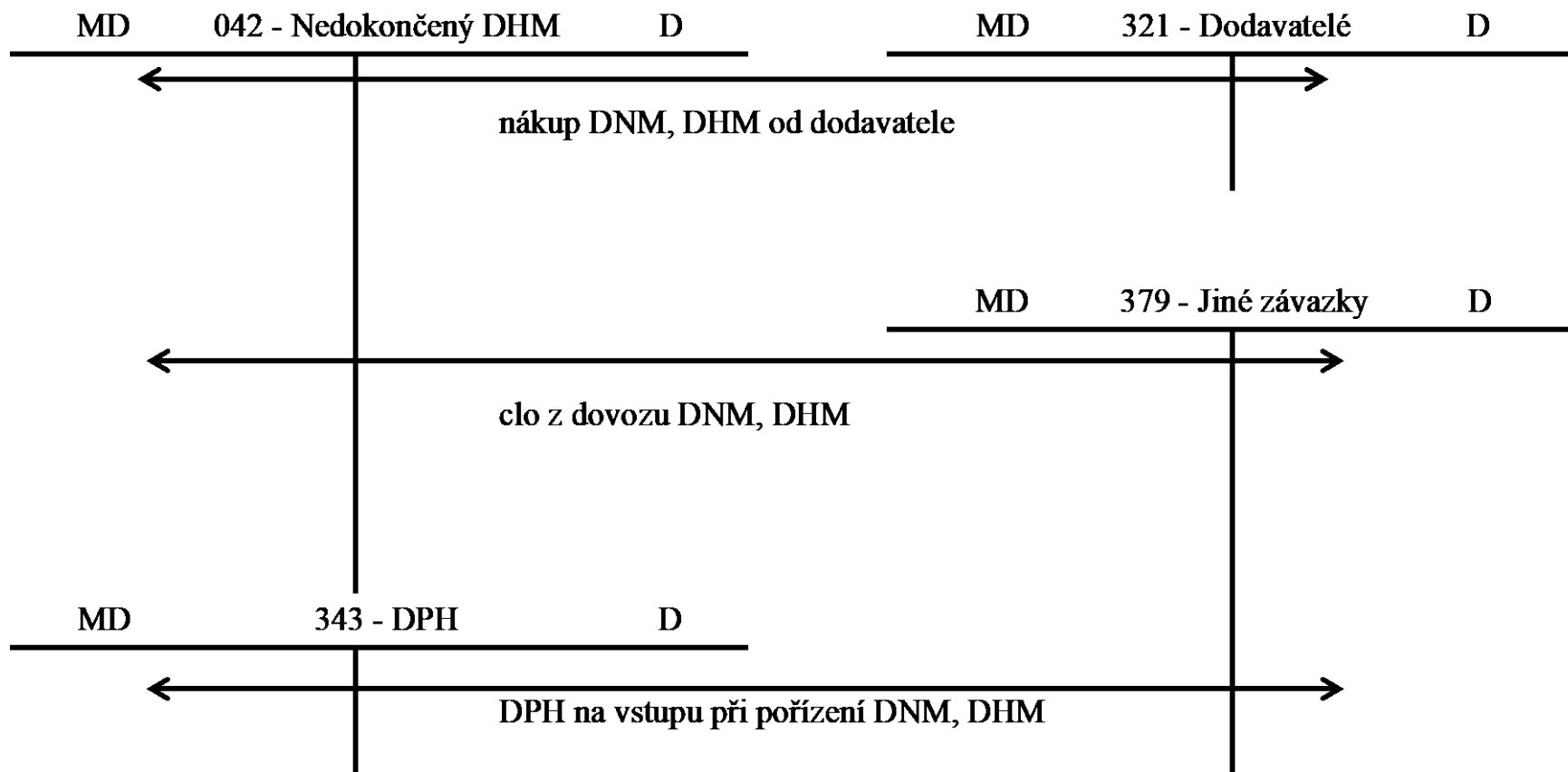
DPH při dovozu – účtování u plátce DPH

DPH při dovozu – účtování u plátce DPH (2)

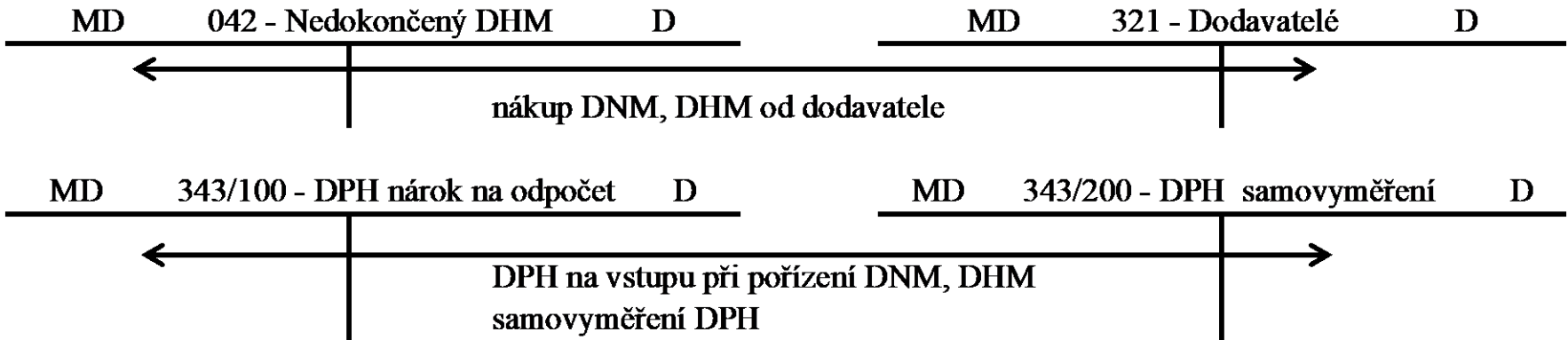

DPH při dovozu – účtování u neplátce DPH

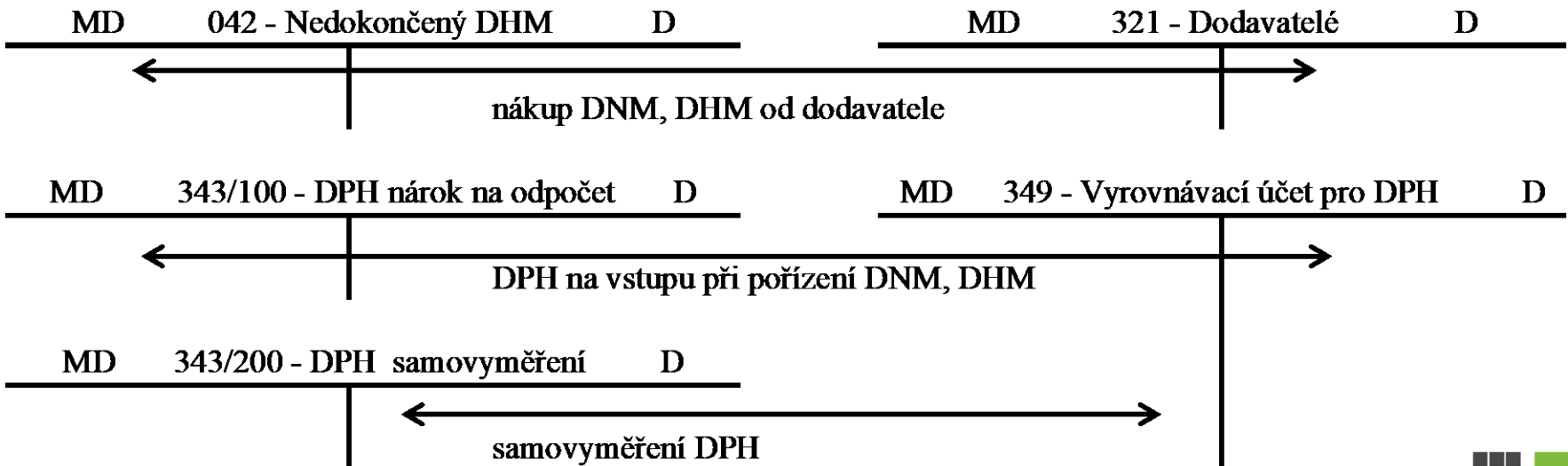

DPH při dodání ze zemí EU – účtování u plátce DPH

a) bez použití účtu 349

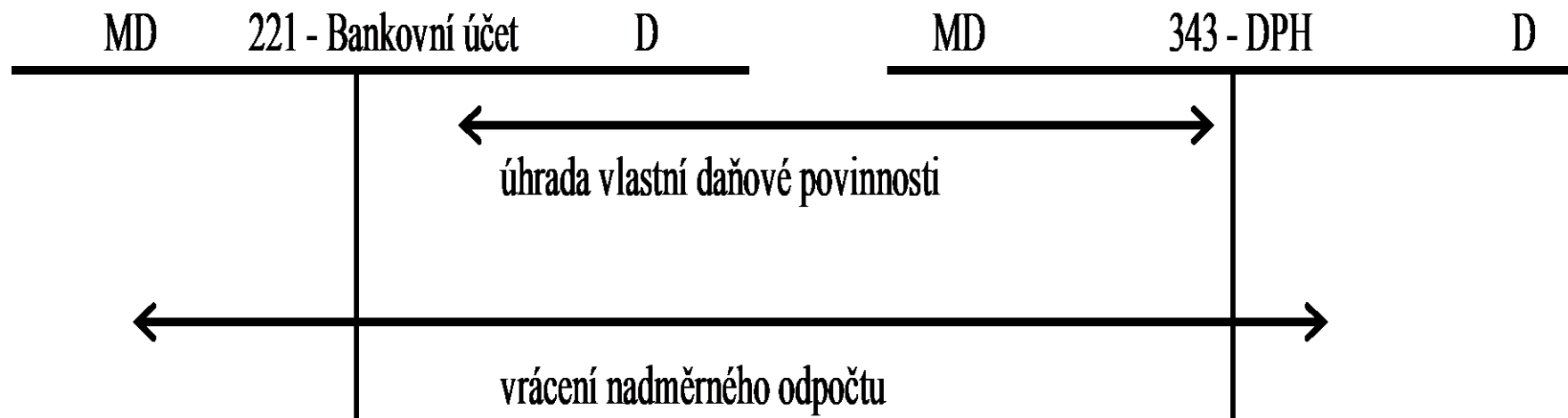
b) s použitím účtu 349

DPH – výsledný vztah k finančnímu úřadu

MD	343 - DPH	D
DPH na vstupu		DPH na výstupu
	>	
	nadměrný odpočet	
	<	
	vlastní daňová povinnost	
	=	
	neutrální vztah k finančnímu úřadu	

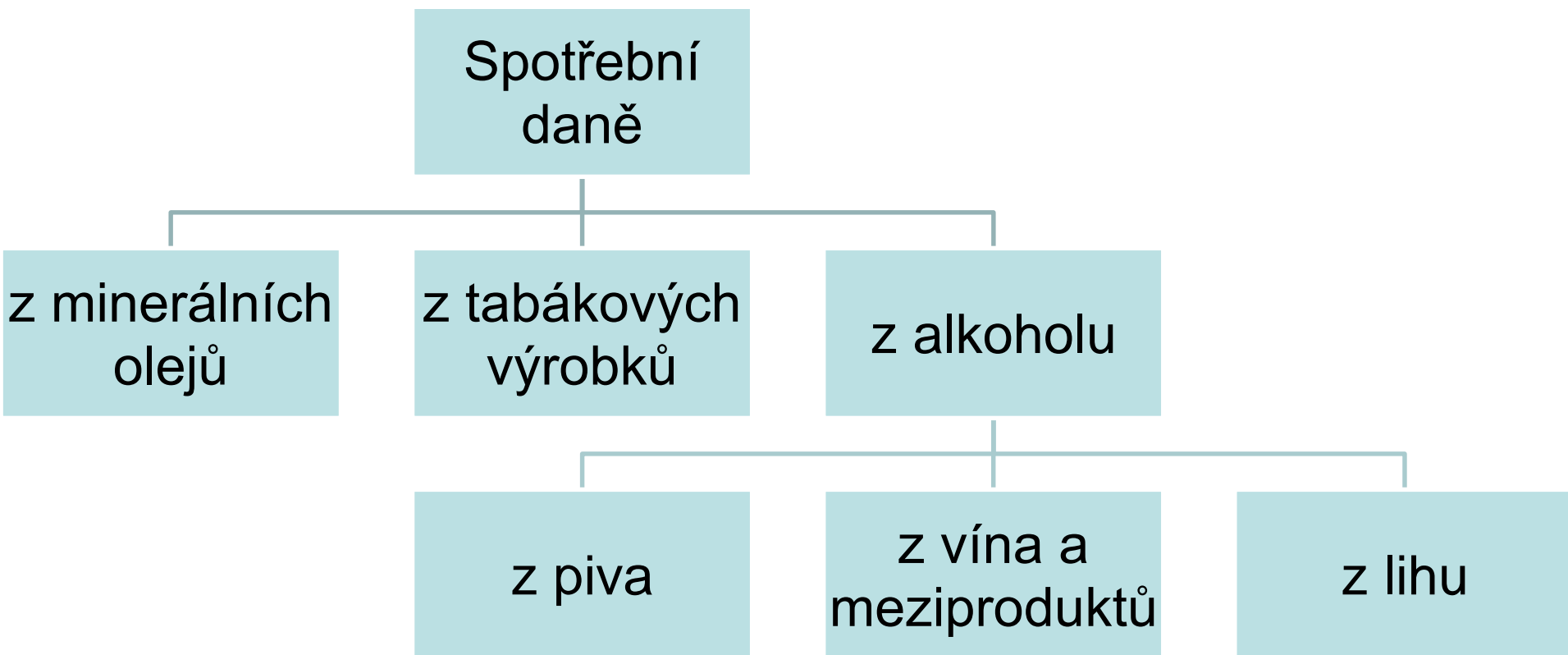
DPH – výsledný vztah k finančnímu úřadu

Ostatní daně a poplatky

- Používá se účet 345
- Spotřební daně
- Ekologické daně
- Daň z nemovitých věcí
- Daň z převodu nemovitých věcí
- Daň silniční

Skupiny vybraných výrobků

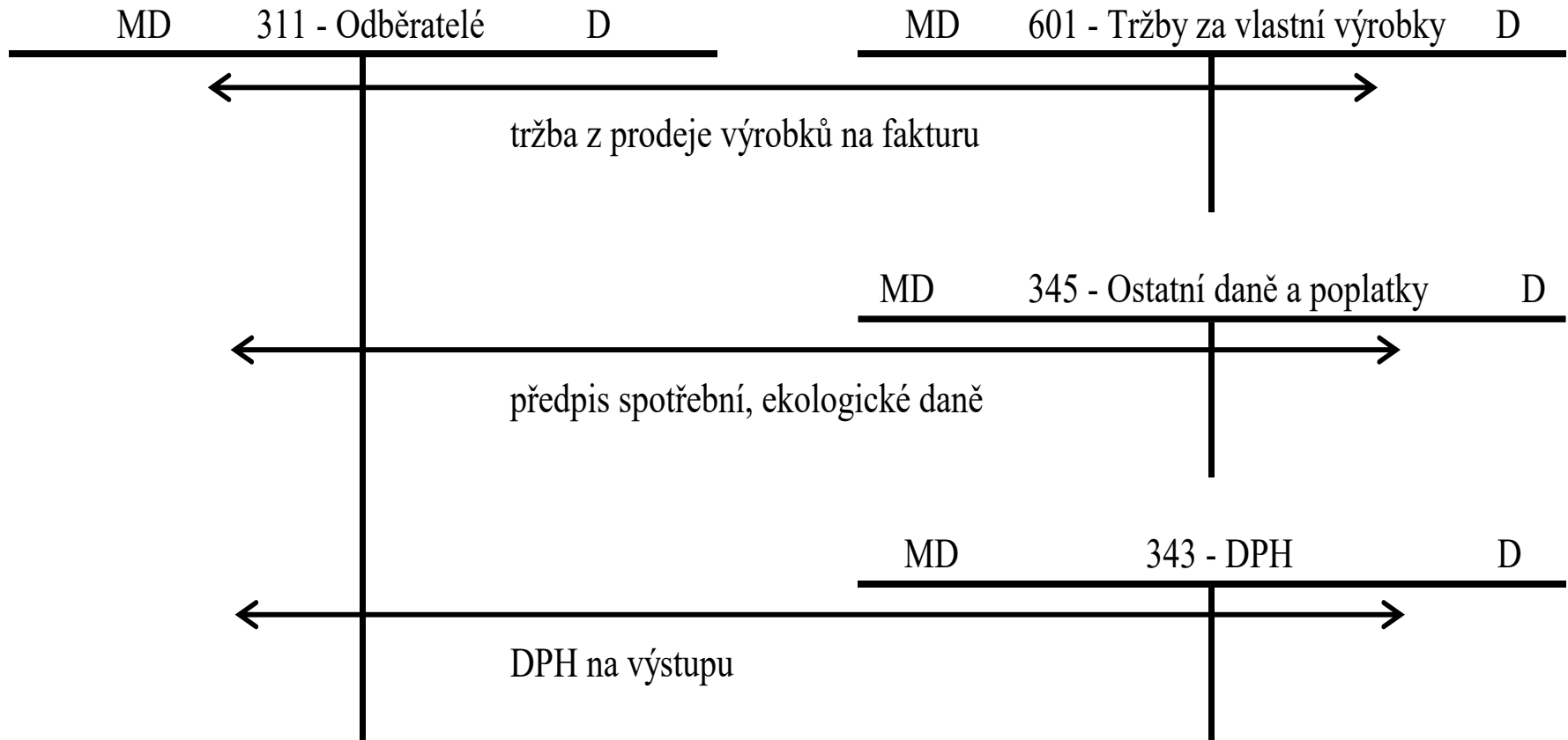
Sazba a výpočet daně

- Základ daně * sazba stanovená pro příslušný vybraný výrobek
- Základ daně
 - množství vybraného výrobku vyjádřené v měrných (naturálních) jednotkách
 - cena pro konečného spotřebitele (u cigaret)
- Zdaňovací období
 - kalendářní měsíc

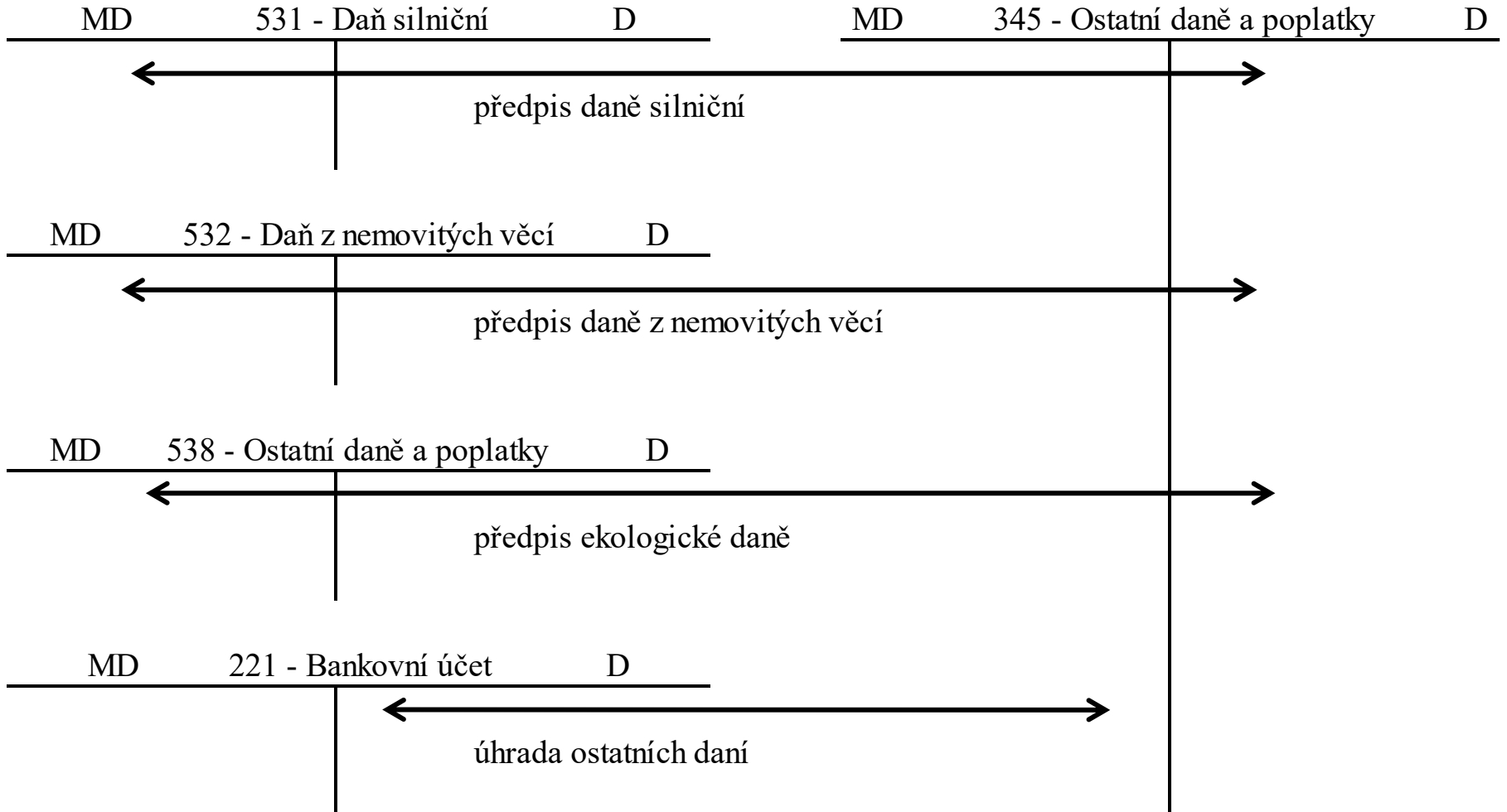
Ekologické daně

- Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů
- Daň z pevných paliv
- Daň z elektřiny

Účtování spotřebních daní

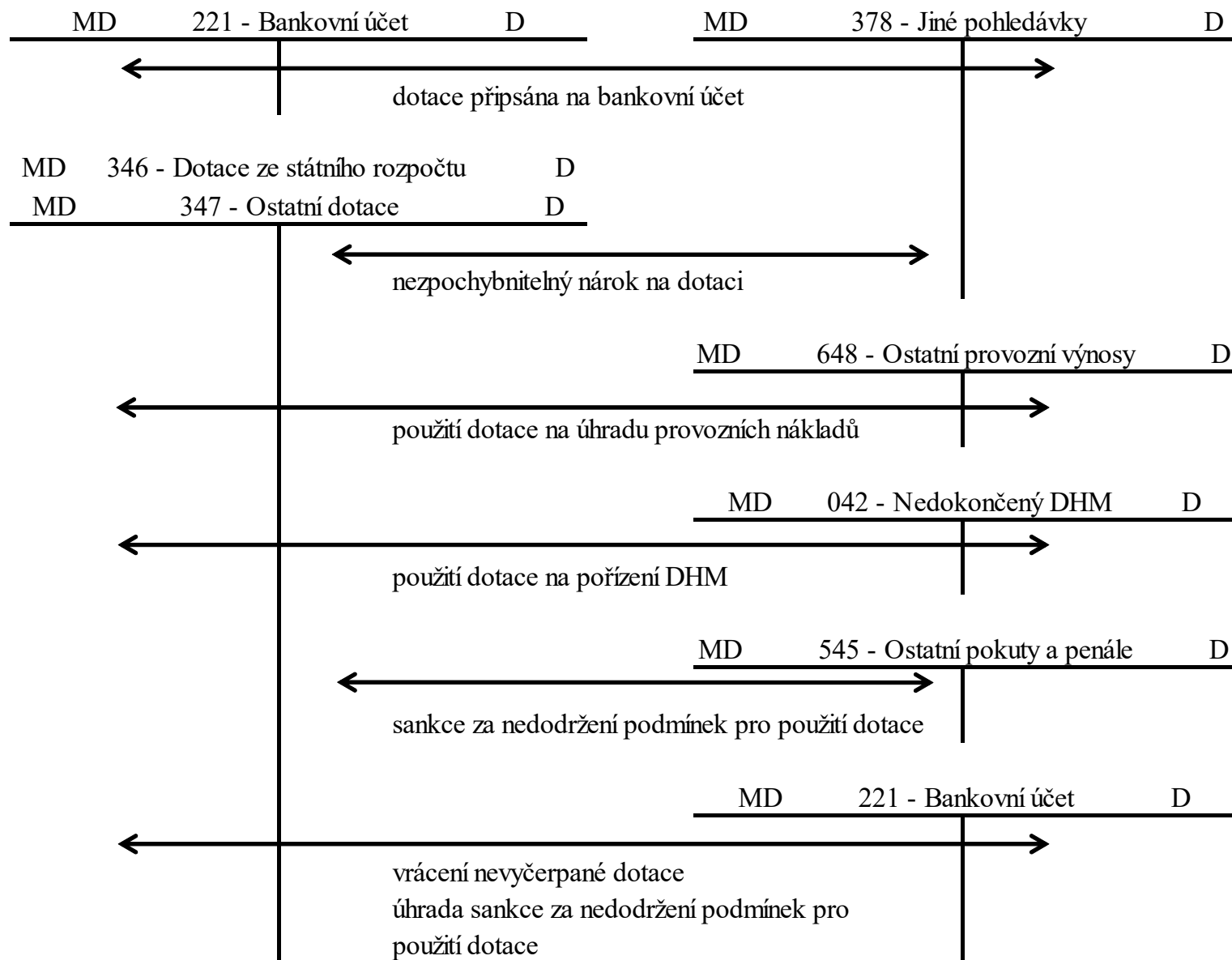
Účtování ostatních daní

Dotace

- Nutno rozlišovat dotace ze státního rozpočtu (účet 346) a ostatní dotace (evropské, místní, krajské – účet 347)
- Dotace mohou být poskytovány na:
 - pořízení DM (pořizovací cena a úroky zahrnované do ocenění DM) – tyto dotace snižují pořizovací cenu DM
 - na úhradu nákladů – účtují se zpravidla do provozních výnosů

Účtování dotací

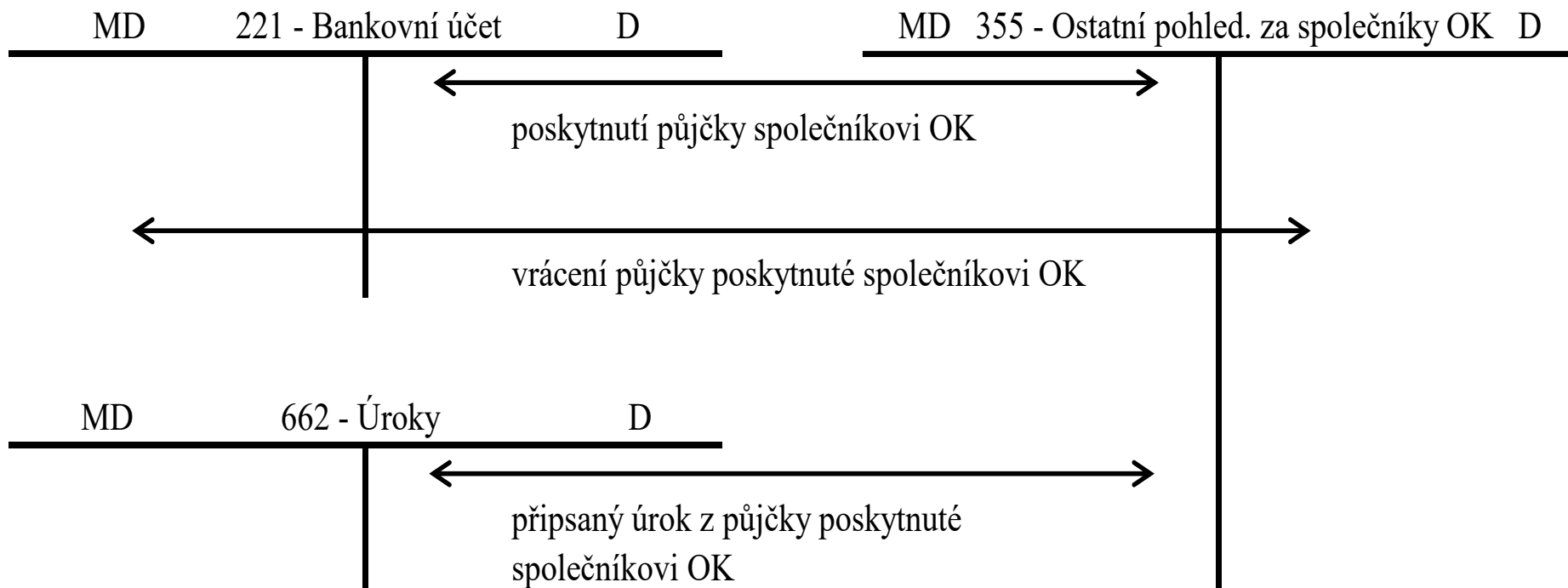

Pohledávky za společníky

- 351 – Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba
- 352 – Pohledávky – podstatný vliv
- 353 – Pohledávky za upsaný základní kapitál
- 354 – Pohledávky za společníky při úhradě ztráty obchodní korporace
- 355 – Ostatní pohledávky za společníky obchodní korporace
- 358 – Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti

Půjčka společníkovi

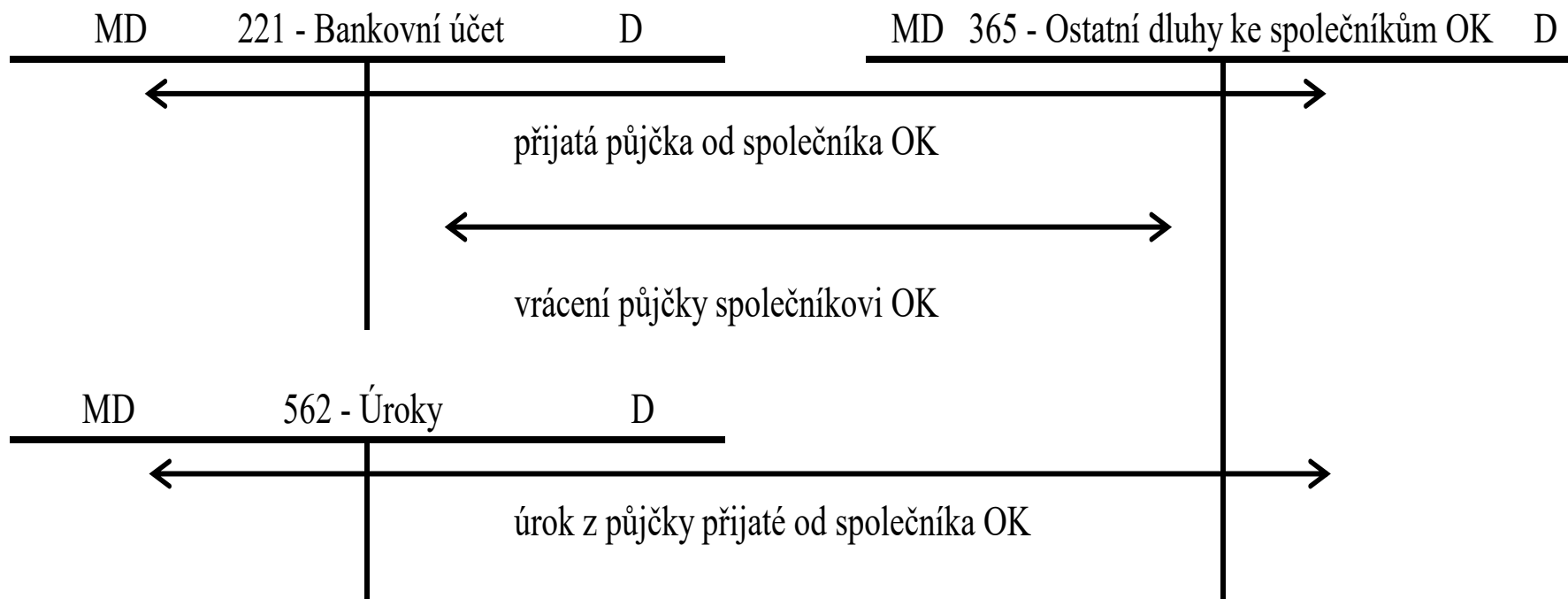

Závazky ke společníkům

- 361 – Dluhy – ovládaná nebo ovládající osoba
- 362 – Dluhy – podstatný vliv
- 364 – Dluhy ke společníkům obchodní korporace při rozdělování zisku
- 365 – Ostatní dluhy ke společníkům obchodní korporace
- 366 – Dluhy ke společníkům obchodní korporace ze závislé činnosti
- 367 – Dluhy z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů
- 368 – Dluhy ke společníkům sdruženým ve společnosti

Půjčka od společníka

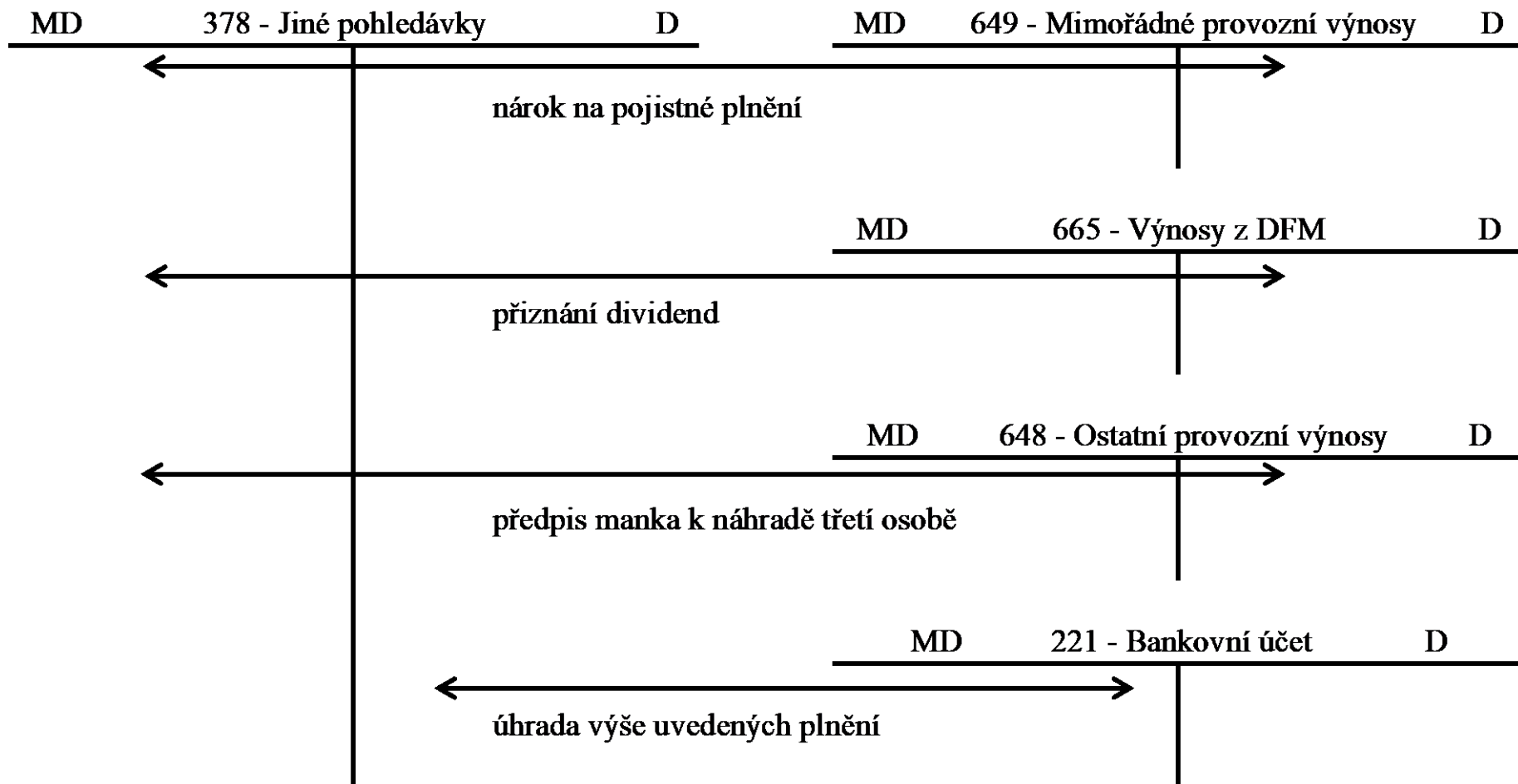

Jiné pohledávky a závazky

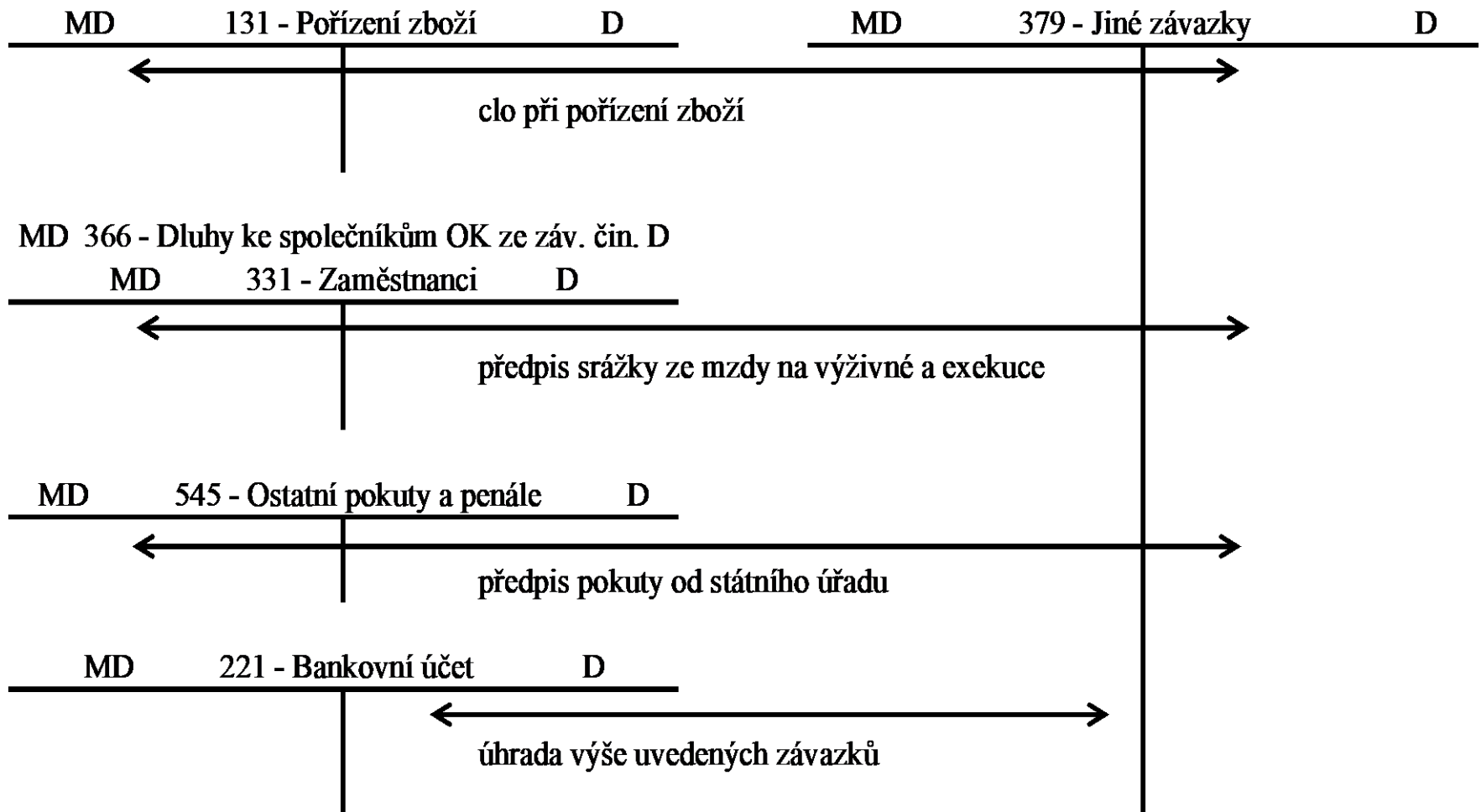
- 371 – Pohledávky z prodeje obchodního závodu
- 372 – Dluhy z prodeje obchodního závodu
- 373 – Pohledávky a závazky z pevných termínových operací
- 374 – Pohledávky z pachtu obchodního závodu
- 375 – Pohledávky z emitovaných dluhopisů
- 376 – Nakoupené opce
- 377 – Prodané opce
- 378 – Jiné pohledávky
- 379 – Jiné dluhy

Jiné pohledávky

Jiné závazky

Časové rozlišení nákladů a výnosů

- Jedná se o aplikaci **akruálního principu**
- požaduje vykazování nákladů a výnosů **v období, se kterým tyto věcně a časově souvisí** bez ohledu na to, kdy došlo k příjmu či výdeji peněžních prostředků
- **časové rozlišení nákladů a výnosů** spočívá jak v očištění nákladů a výnosů běžného období o předplacené náklady a výnosy, tak v zahrnutí nákladů a výnosů, které budou proplaceny v obdobích příštích
- Časově **rozlišovat nelze**: pokuty, penále, manka a škody.

Časové rozlišení v užším smyslu

Musí být znám:

- titul účetní operace (o co se jedná – druh nákladu/výnosu)
- účetní období, kterého se operace týká (čas)
- částka (hodnota účetní operace)

Časové rozlišení v užším smyslu (2)

Časové rozlišení často souvisí se zaúčtováním:

- nájemného (platba předem či pozadu)
- předplatného různých služeb (jízdné, reklama, právní poradenství, vedení účetnictví, školné, časopisy atd.)
- úroky (platba předem či pozadu)
- drobného majetku významného rozsahu

Časové rozlišení v užším smyslu (3)

Časové rozlišení není nutné provádět v případě:

- nevýznamných částek
- pravidelně se opakujících plateb
- jestliže nedojde k narušení věcné a časové souvislosti nákladů a výnosů

Musí být upraveno ve vnitropodnikové směrnici

Časové rozlišení v užším smyslu (4)

Ve vnitropodnikové směrnici musí být určeno:

- s jakou přesností se bude časově rozlišovat (dny, měsíce)
- kdy bude časové rozlišení zahájeno (běžný či následující měsíc)
- s jakou přesností se bude časové rozlišení účtovat (rok, měsíc) – měsíčně při sestavování mezitímní účetní závěrce

Přechodné účty aktiv a pasiv

381 – Náklady příštích období

382 – Komplexní náklady příštích období

383 – Výdaje příštích období

384 – Výnosy příštích období

385 – Příjmy příštích období

388 – Dohadné účty aktivní

389 – Dohadné účty pasivní

Zadání modelového příkladu

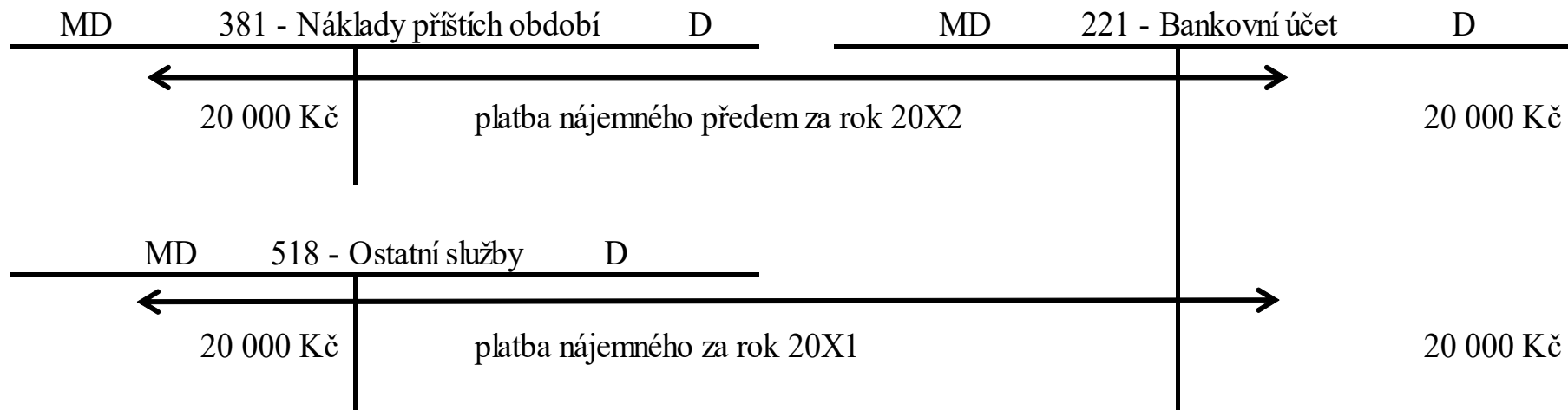
- Pronájem kanceláří
- Listopad 20X1 – únor 20X2
- Měsíční nájemné – 10 000,-
- Účtování je rozdílné u nájemce a pronajímatele a závisí rovněž na tom, zda byla platba provedena předem či pozadu
- Účtování je dále závislé na tom, zda je časové rozlišení provedeno k datu transakce nebo až na konci roku

Náklady příštích období

- Jedná se o pohledávku vzniklou předplacením určitého výkonu (zejména služby), který bude poskytnut v následujících obdobích
- V běžném období dochází k výdajům peněžních prostředků
- Náklady jsou rozpoznány částečně či zcela až v obdobích následujících
- Jedná se např. o náklady související se zařazením většího množství drobného DM do používání, nájemné, školné placené předem, předplatné tiskovin, domén, reklamy, pojistného

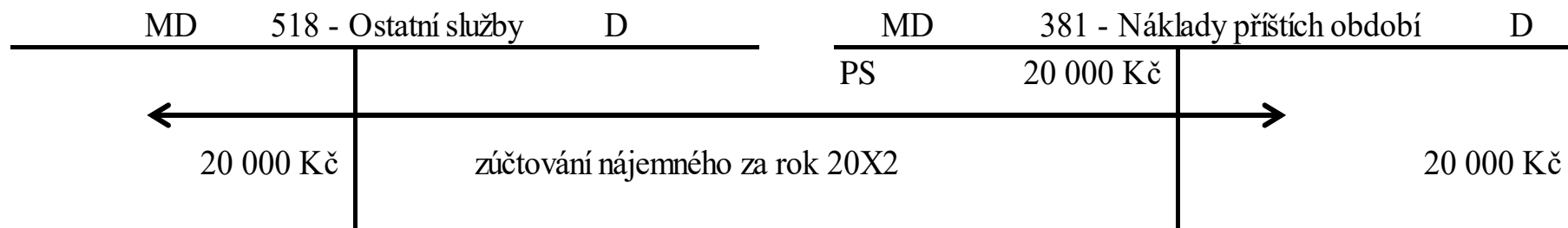
Náklady příštích období – účtování A

1 rok

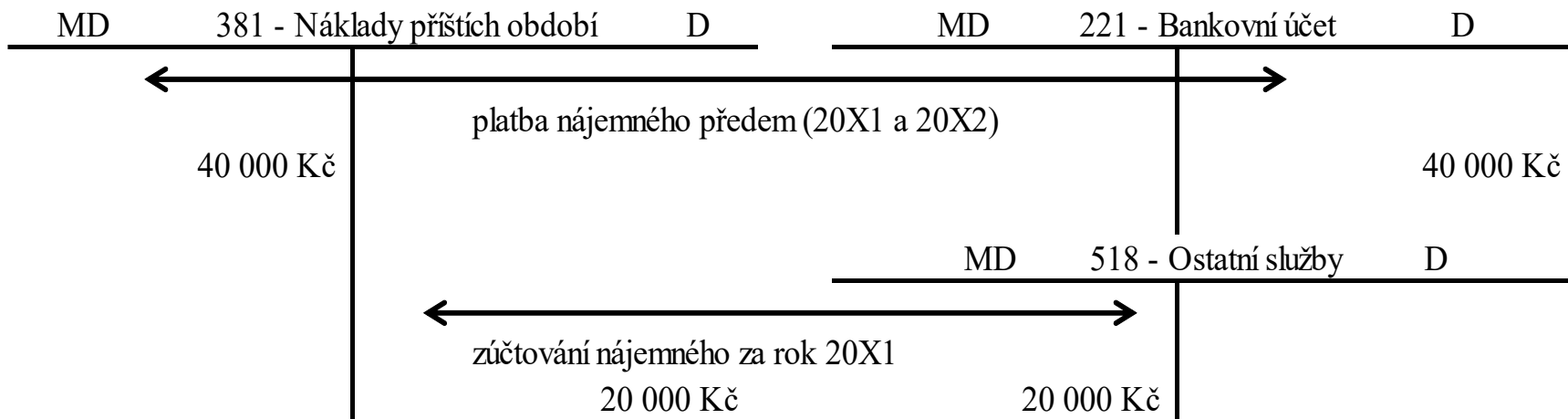
KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ

2. rok

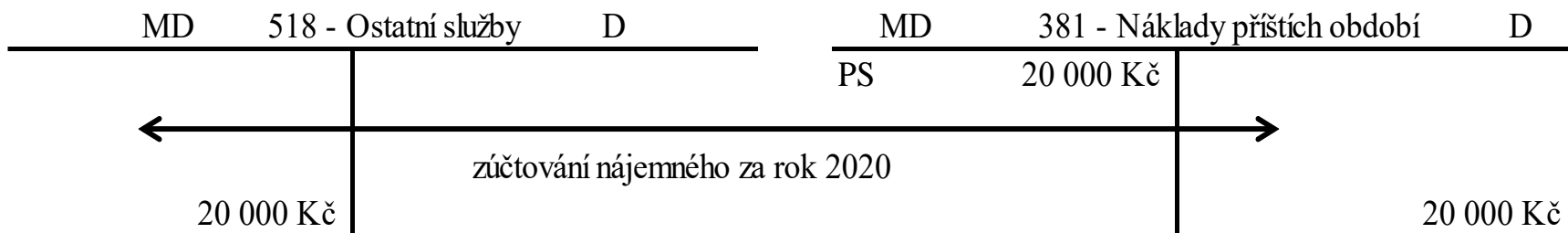
Náklady příštích období – účtování B

1 rok

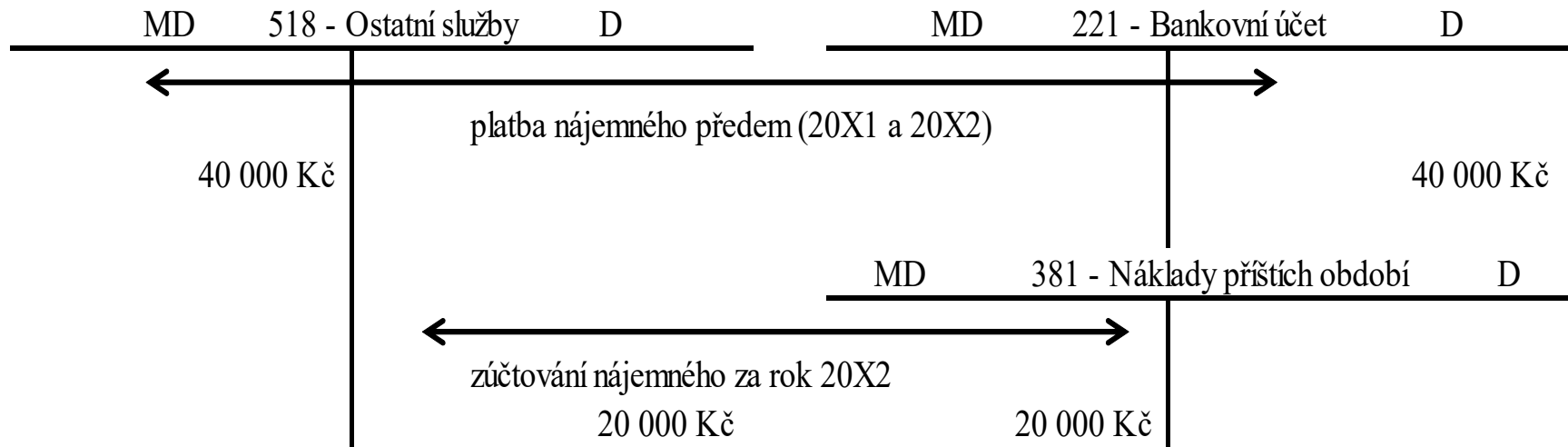
KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ

2. rok

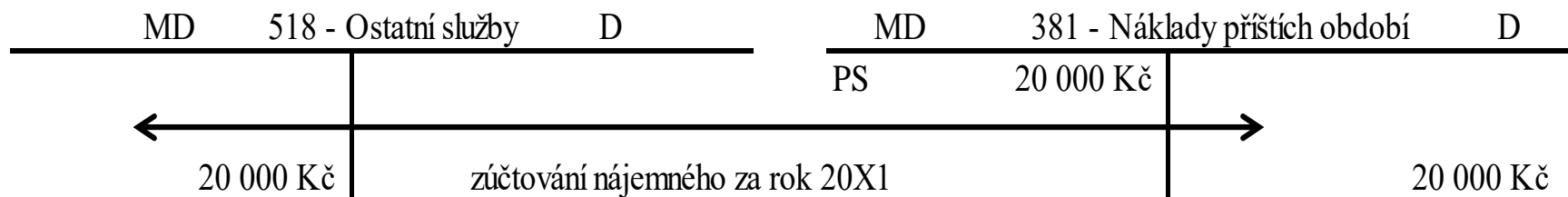
Náklady příštích období – účtování C

1 rok

KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ

2. rok

Komplexní náklady příštích období

- Jedná se o pohledávku vzniklou předplacením určitého hromadného výkonu (zejména služby), který bude poskytnut v následujících obdobích
- V běžném období dochází k výdajům peněžních prostředků
- Náklady jsou rozpoznány částečně či zcela až v obdobích následujících (max. do 4 let)
- Jedná se např. o náklady na přípravu a záběh nové výroby, náklady na předzásobení, náklady na reklamní kampaň

Komplexní náklady příštích období - účtování

1 rok

MD	5.. - Náklady	D	MD	211 - Pokladna	D
			MD	321 - Dodavatelé	D
			MD	221 - Bankovní účet	D
←		200 000 Kč	spotřeba různých nákladů na zavedení nové výroby		→
					200 000 Kč

MD	382 - Komplexní náklady příštích období	D	MD	555 - Tvorba a zúčtování komplexních N př. obd.	D
←		200 000 Kč	tvorba komplexních nákladů příštích období		→
					200 000 Kč

KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ

2. rok

MD	555 - Tvorba a zúčtování komplexních N př. obd.	D	MD	382 - Komplexní náklady příštích období	D
←		100 000 Kč	rozpuštění komplexních nákladů příštích období		→
					100 000 Kč

KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ

3. rok

MD	555 - Tvorba a zúčtování komplexních N př. obd.	D	MD	382 - Komplexní náklady příštích období	D
←		100 000 Kč	rozpuštění komplexních nákladů příštích období		→
					100 000 Kč

Výdaje příštích období

- Jedná se o závazek vzniklý spotřebou určitého výkonu (zejména služby), který bude zaplacen v následujících obdobích
- V běžném období dochází k částečnému či úplnému rozpoznání nákladů
- Peněžní prostředky jsou vydány v obdobích následujících
- Jedná se např. o nájemné, poplatky, školné placené pozadu, prémie a odměny, provize a skonta placená po uplynutí účetního období

Výdaje příštích období - účtování

1. rok

MD	518 - Ostatní služby	D	MD	383 - Výdaje příštích období	D
←		zúčtování nájemného za rok 20X1	→		
20 000 Kč			20 000 Kč		

KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ

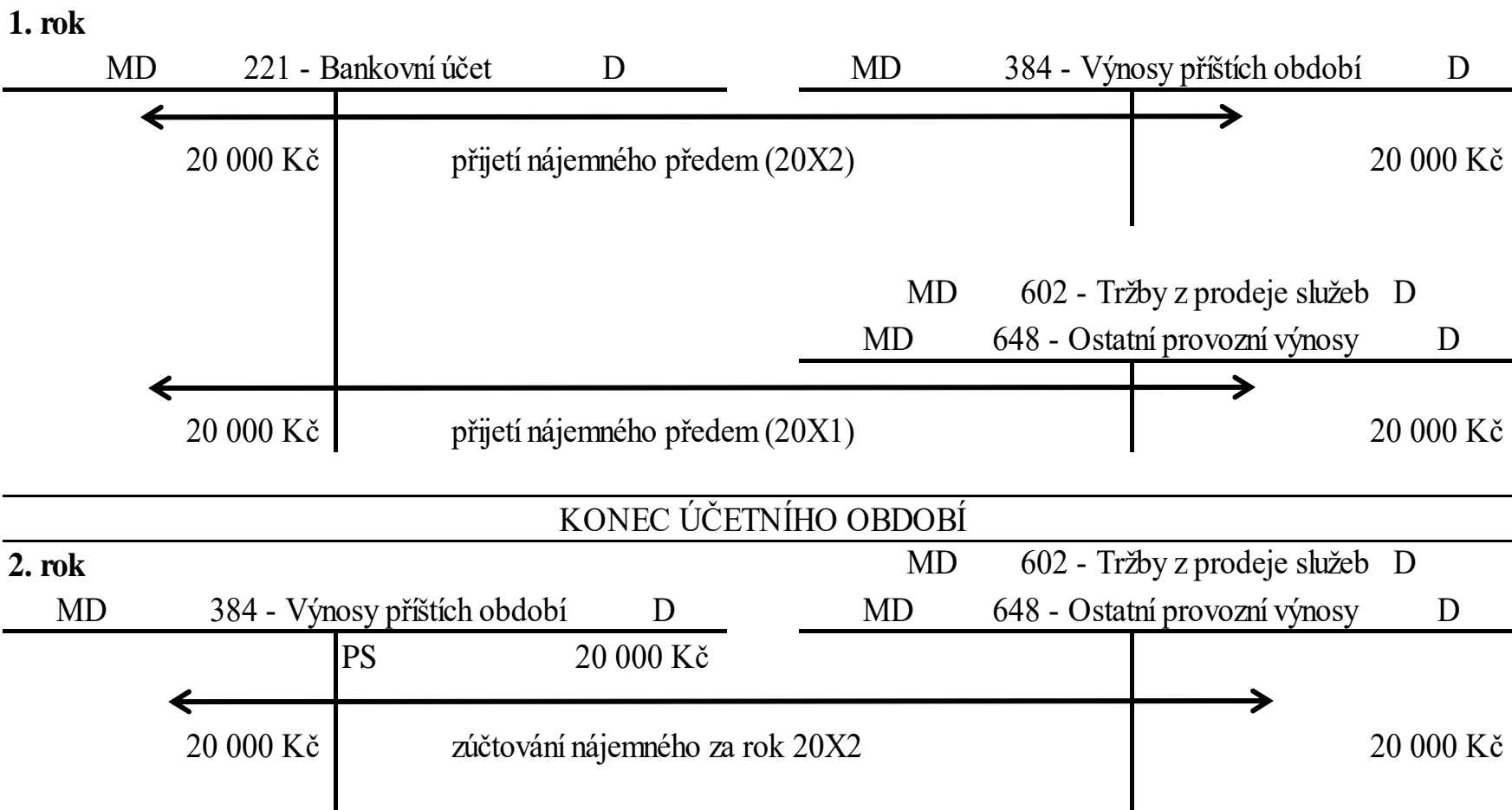
2. rok

MD	383 - Výdaje příštích období	D	MD	221 - Bankovní účet	D
←		PS 20 000 Kč	→		
20 000 Kč		platba nájemného pozadu (20X1)	20 000 Kč		
MD	518 - Ostatní služby	D			
←		platba nájemného pozadu (20X2)	→		
20 000 Kč			20 000 Kč		

Výnosy příštích období

- Jedná se o závazek plynoucí z přijetí peněžních prostředků, jejichž protiplnění (zejména služby), bude poskytnuto v následujících obdobích
- V běžném období dochází k přijetí peněžních prostředků
- Výnosy jsou rozpoznány částečně či zcela až v obdobích následujících
- Jedná se např. o nájemné, školné přijaté předem, částky předem přijatých paušálů na zajištění servisních služeb v budoucnu, přijaté předplatné

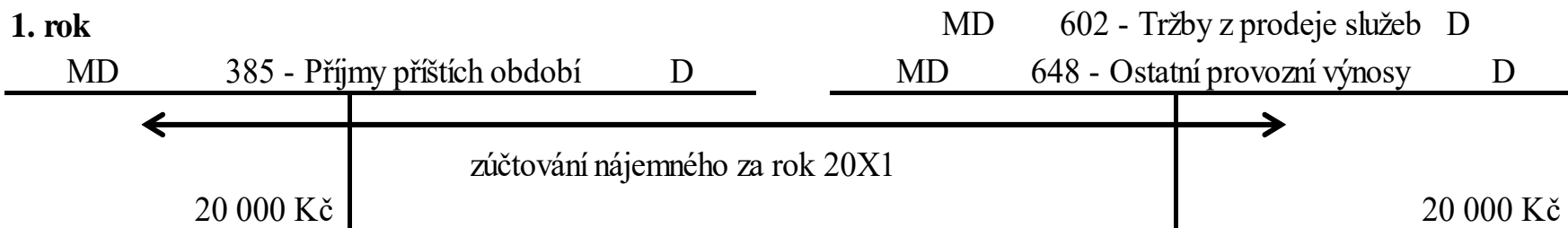
Výnosy příštích období - účtování

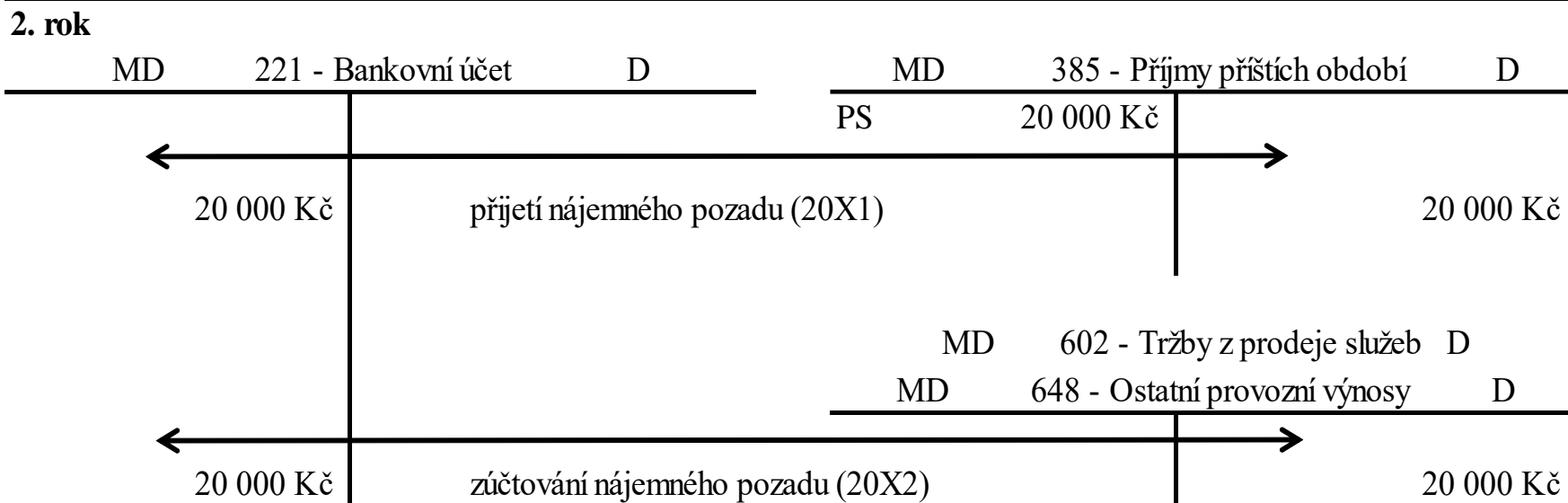
Příjmy příštích období

- Jedná se o pohledávku plynoucí z rozpoznání výkonů (zejména služby), která bude zaplacená v následujících obdobích
- V běžném období dochází k rozpoznání výnosů
- Peněžní příjmy jsou realizovány až v obdobích následujících
- Jedná se např. o nájemné, školné přijaté pozadu, částky pozadu placených paušálů na zajištění servisních služeb

Příjmy příštích období - účtování

KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ

Časové rozlišení v širším smyslu

Musí být znám:

- titul účetní operace (o co se jedná – druh nákladu/výnosu)
- účetní období, kterého se operace týká (čas)

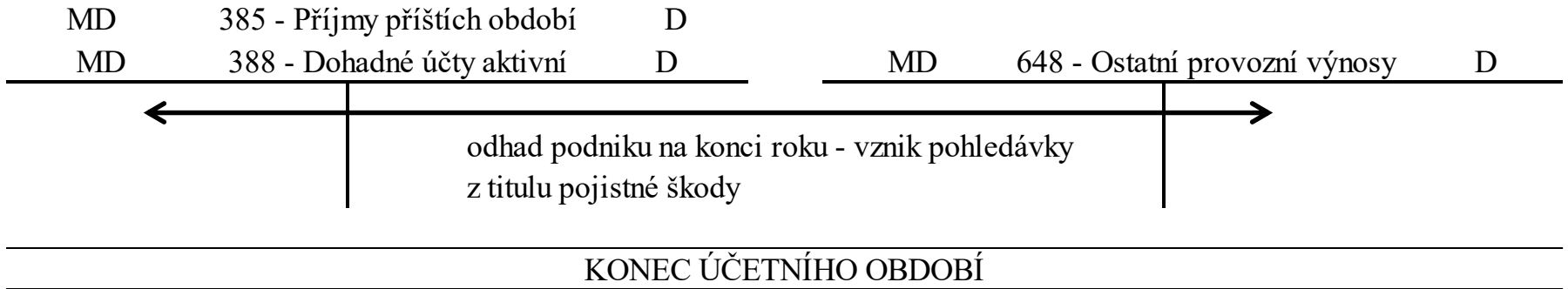
Částka (hodnota účetní operace) není známa => **nutné použít kvalifikovaný odhad**

Dohadné účty aktivní

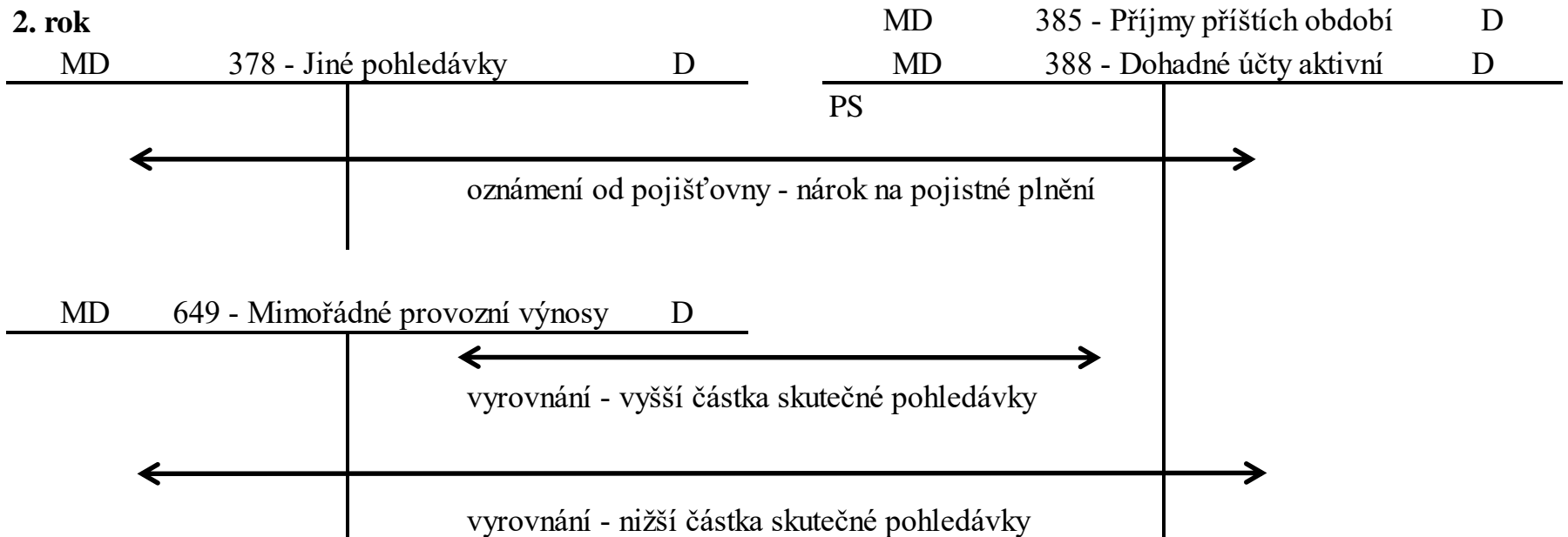
- Jedná se o jisté pohledávky vzniklé v určitém období, u nichž není známa jejich přesná výše
- Jedná se např. o pohledávky
 - jejichž výše je předmětem sporu
 - z titulu náhrady od pojišťovny
 - z titulu nevyfakturovaných dodávek
 - z titulu výnosových úroků

Dohadné účty aktivní (2)

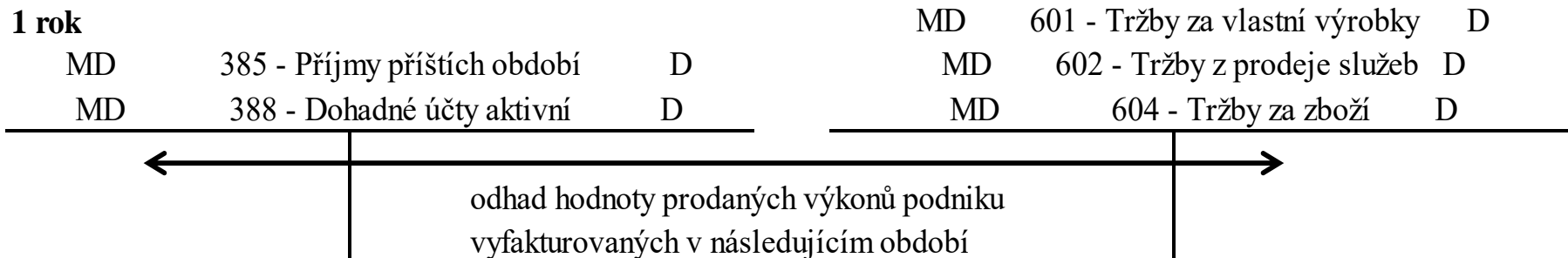
1 rok

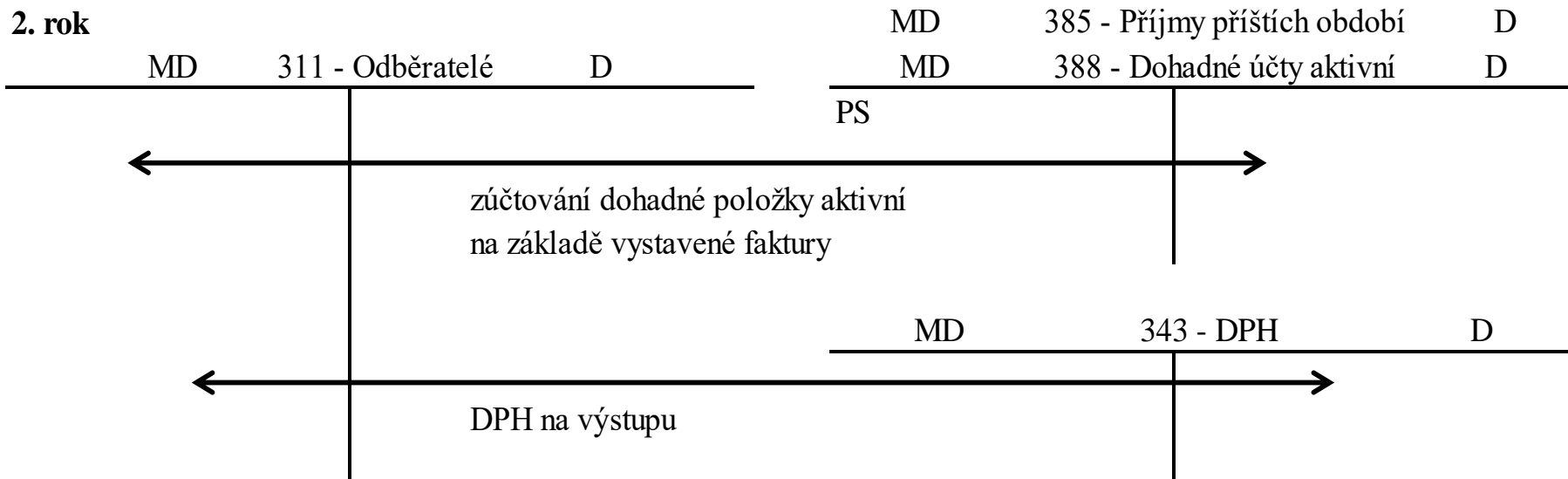
2. rok

Dohadné účty aktivní (3)

KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ

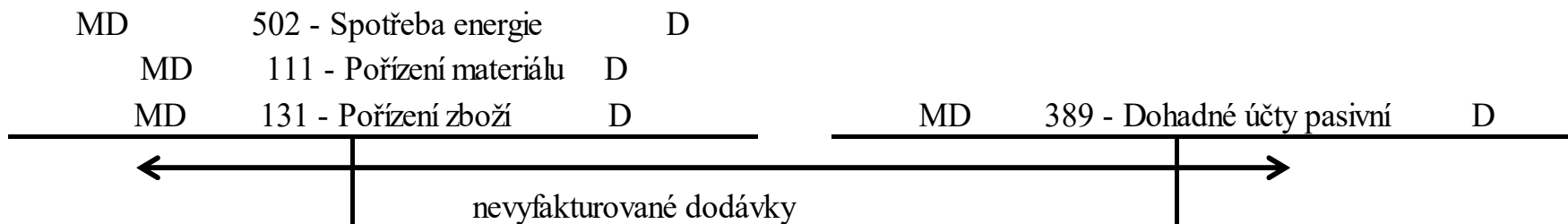

Dohadné účty pasivní

- Jedná se o jisté závazky vzniklé v určitém období, u nichž není známa jejich přesná výše
- Jedná se např. o závazky
 - jejichž výše je předmětem sporu
 - dosud nezaúčtovaných úrokových plateb
 - z titulu nevyfakturovaných dodávek (zásob, energií apod.)
 - z titulu náhrady mzdy či platu za nevyčerpanou dovolenou

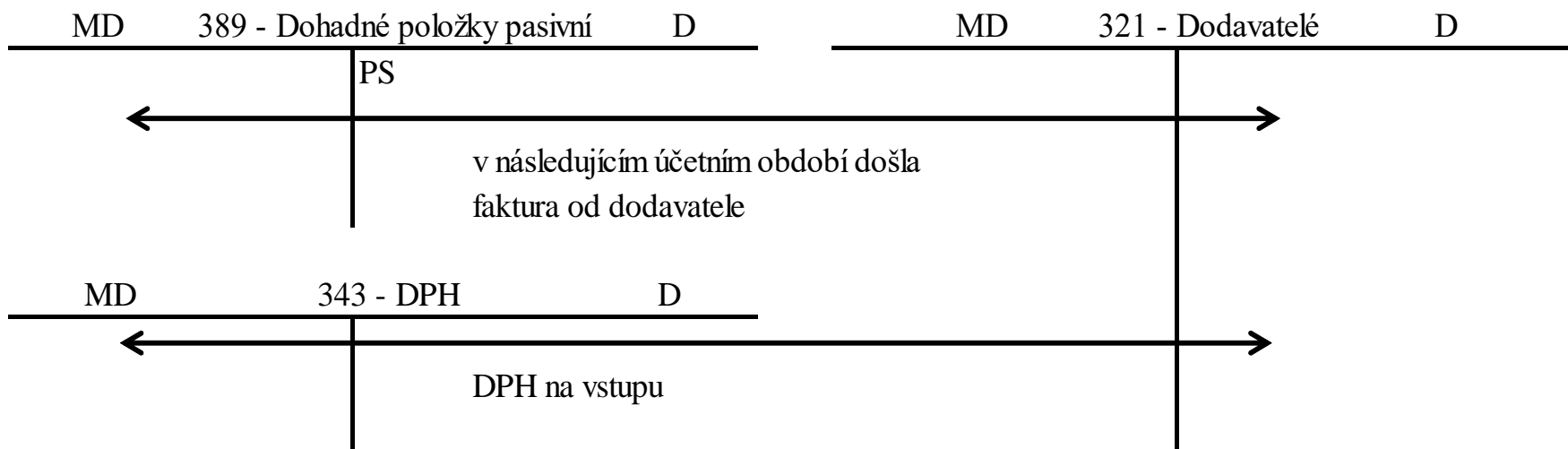
Dohadné účty pasivní (2)

1 rok

KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ

2. rok

Děkuji Vám za pozornost

